

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 8-hasábos petit sor egyszer 30 fill.
 minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, április 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelkek: Román színészet Magyarországon.**
- A képviselőház ülése.**
- Egyről-másról. Irta: Lux Terka.**
- A kereskedők köre pályadíja.**
- As új tornacsarnok.**
- Aradmegye közgazdasága.**
- As aradi gör. kath. templom.**
- Egy év jótekonysága.**
- A hetipiac rablói.**
- Geszágos vihar.**
- Arad utca-kövezései.**
- A villamos refakalákhoz.**
- Román jegyzőkönyv Aradmegye közgyűlésén**
- Aradi sütők gyűlése.**
- Rabéknétes a várban.**
- A kassai sikkesztés.**
- As állami gyermekmenhelyek.**
- A makói sztrájkoló munkások.**

Román színészet Magyarországon

Arad, április 18.

Minden esztendőben egyszer, a román színház-alapot teremtő egyesület közgyűlésén, szó esik a magyarországi románok színészeti törekvéseiről. A magyar lapok mind úgy foglalkoznak vele, mint a nemzetiségi törekvések hatalmas és veszedelmes eszközével, de egyébként meglehetősen tájékozatlanok arra nézve: mint akarják a románok színészeti törekvéseit érvényesíteni? Színházakat akarnak építeni Kolozsvárott, Aradon és Nagyváradon? Vagy ide telepítenek egy bukaresti román társulatot?

Blaga József dr., a magyarországi román színészegyesület titkára, aki e tiszt-ségben Goldis László aradi szentszéki titkár utóda, most tervezetet dolgozott ki a magyarországi román színészet megvalósítására kifejtendő akcióra nézve. A tervezetből, amely az aradi román lap holnapi, ünnepi számában jelenik meg, érdekesen domborodik ki a mód, amelylyel a román nyelvű Táliának Magyarországon otthont akarnak teremteni.

A „működési terv“ szerint az egyesület ösztöndíjakat alapít oly célból, hogy magyarországi román ifjak, vagy leányok magukat énekes, vagy drámai művészekké kiképezhessék. Az ösztöndíj nem lehet kisebb évente 1000 koronánál, s nem magasabb 2000 koronánál. Legelőször csak egy ifjút, vagy nőt részesít az egyesület ily ösztöndíjban; ha ez kiképezte magát, akkor fokozatosan szaporítják a színész-stipendiumokat.

A következő pont azt mondja: „hogy a színésznek készülő egyén a román nyelvet a maga tiszta hangsúlyozásában és beszéd módjában megtanulja“, köteles a kiképzés elején legalább két évet a bukaresti konzervatóriumban tölteni.

Az ösztöndíjasok rezerválist adnak az egyesület bizottságának, amelyben becsületszavukra kijelentik, hogy tanulmányuk befejezése után legalább tíz évig Magyarországon maradnak és egész tudásukat, tehetségüket a magyarországi román színészeten szentelik.

A mikor az egyesület elérkezettnek látja az időt, az eképen kiképzett színészekből vándor színtársulatot alakít; ennek tagjait az egyesület szerződteti, diszleteit és ruhatárát beszerzi, s maga állapítja meg, hogy mely időben és hol játszanak. Szóval a megalakítandó román színtársulat nem vállalkozó-igazgató kezében lesz, hanem olyan intendántura-féle alatt fog állani.

Végül azt terjeszti elő a titkár, hogy a román színház-egyesület évente két, 1000 és 500 koronás pályadíjat tűzzön ki román nyelvű drámai művekre.

Ez a rövid foglalatja a románok színészeti tervének. Ebből az tetszik ki, hogy a magyarországi román színészet megvalósítása még jó messze lebeg a jövő ködében: ha egyelőre csak egy színészt képeznek ki, s csak annak kiképzése után kerül sor a többire; egész társulatot pedig akkor szerveznek, ha legalább a fő-szerepekre elég kiképzett színésze lesz az egyesületnek: akkor tíz évnél hamarabb aligha gördül föl a függöny az első román színtársulat első előadásán.

A mi magát az ügyet illeti: természetesen, hogy mint a nemzetiségi küzdelmekről elválaszthatatlan dologgal, nem rokonszenvezünk vele. De egyébként van sok okos: helyén való dolog benne. A románok nem akarják, hogy ripacs-társulatok, román Dicsőffyek kezdjék Magyarországon a román színészetet, hanem előbb kikeresik a tehetségeket, kiképezik

Kiábrándulás.

Irta: Timár Szanleztó.

Kényelmesen elhelyezkedve a zsöllén, látcsövét szemé elé tartva el volt merülve Kálmán egy női arc szemléletében. Micsoda szép arc volt ez! Magas homlokot, fehér nyakat és vállat göndör fekete fürtök ömlötték körül. Kálmán tudta, hogy ez nem vendég-haj; nem egyszer simogatta végig gyönyörködve selymes hullámait és ilyenkor meg volt győződve, hogy az angyaloknak az égben csak ilyen lehet a hajuk. Hát még a szempár! A pokol minden tüze lángolt azokban és alkalmasak voltak megzavarni a legerősebb férfi esztét is, amint hogy az ővét is megzavarta. Nevetése, csevegése pedig éppenséggel tulvilági muzsika volt, csak azt sajnálta, hogy a színházi gondviselés mindent nem vette észre, úgy, mint ő. Csak kicsiny szerepeket osztottak ki Juditnak, holott, ha Kálmán lett volna az igazgató helyén, a legnagyobb szerepeket osztotta volna ki neki.

De hát ilyenek az igazgatók! Vakok és süketek. Nem tudják, kinek milyen az értéke.

Judit keblén egy fehér liliomot látott. Ez különösen boldoggá tette Kálmánt. Ez a virág sokat jelentett. Ő küldte neki egy levélkével együtt, kérve, hogy az esti előadásán viselje a keblén. Legalább tudni fogja, hogy rá gondolt.

S mialatt így boldogan ült s elmerült a nő szemléletébe, eszébe jutott neki egy klubtársa,

a kivel csak nem is olyan rég még benső barátságban volt. Szentgáli Lőrinc volt ez. Csak néhány nap előtt zördültek össze egy kicsit és ennek oka is Judit, a szép színésznő volt. Lőrinc kétségbe merete vonni, hogy a szép Judit őt szereti. Sajátságosan mosolygott; ajkát gúnyosan félrevonta és hallatlan cinizmussal, mely a vért Kálmán arcába kergette, azt mondta:

— Ne csald önmagadat Kálmán. Kötve kell hinné az asszonynak, különösen pedig a színésznőnek. A mi ezt a színésznőt illeti, úgy tudom, hogy a hősszerelmes is udvarol neki.

Ez megdöbbenette Kálmánt. Nem mintha ő a hősszerelmezt veszedelmesnek tartotta volna, de mert ő is tudta, hogy az is udvarol Juditnak.

- Honnan tudod ezt Lőrinc?
- En mindent tudok. Különösen, a mi Juditot illeti.
- Hát te is ismeretségekben vagy vele?
- Csak úgy, mint te.
- Már megbocsáss, barátom. Ugy nem, mint én.
- Ki tudja?
- Tudom én.

Kálmán most már dühbe jött. Lőrinc szavainak értelme az volt, hogy neki is valami köze lehet a nőhöz, a kit imádott és a kinek hűségében bízott. Hidegen azt felelte neki:

— Meg fogod látni, hogy a legközelebbi előadásán egy fehér liliom lesz a keblén. Én

fogom küldeni és követelné fogom, hogy viselje.

— Nos — felelte Lőrinc — én meg azt mondom, hogy egy piros rózsaszín lesz a keblén. Azt a hősszerelmes fogja küldeni.

Kálmán gúnyosan mosolygott.

S íme, csakugyan a fehér liliom volt a keblén. Mikor a virágot a zsöllében ülő Kálmán meglátta, odapillantott Lőrinc-re, aki nem messze ült tőle és diadalmas arckifejezéséről barátja azt olvashatta le, amit leolvadni akart. Lőrinc a maga részéről fölfigyelt a pillanást és látszott rajta, hogy a dolog elkedvetlenül tette.

De ég és föld! Mit jelentett ez? A közvetlen utána következő jelenetben a leány keblén egy piros rózsaszín égett. Most megint Lőrinc pillantott át diadalmasan Kálmán-ra, aki érezte, hogy fölfordul vele a világ és az eget bögőnek nézi. Hát így játszik vele és a hősszerelmezzel ez a leány? S vajjon mégis igaz volna-e, hogy a női szív kiszámíthatatlan és megfejthetetlen rejtély, amelynek szövedékébe, bonyodalmaiba behatolni nem lehet? Egi és földi hatalmak, a kik az embert érzésekkel és szenvedélyekkel ruházták föl, miért vegyítettek mérget a legszébb és legboldogítóbb érzésekbe is? Mert íme, a leány csakugyan játékot űz belőlük. A következő felvonásban a fehér és piros virág ott diszlett a leány keblén egymás mellett.

— Hűtlen asszonyi állat! — gondolta Kálmán elborult lélekkel — ezentúl én már nőnek nem fogok hinni.

őket, s csak akkor, ha lesz igazi színészük, kezdik meg a színészetet. Az is helyes, hogy ily célokra csakis magyar honosnak adnak ösztöndíjat, s megkövetelik, hogy az itt maradjon. Sokkal szebb, mint-hogy ha valamely bukaresti társulatot csábitanának szubvencióval Magyarországra, vagy pedig ha arra adnának ösztöndíjakat, hogy magyarországi románok Bukarestbe menjenek színészeknek.

A kulturális törekvések, különösen a művészet kultusza mindig becsülést érdemel. S ha a román színházat — amint a propagálók állítják — csakugyan tisztán a művészetnek építik, s abból kirekesztik a politikát, akkor nincs sok kárhozható való rajta. Különösen akkor, ha — ezt is hallottuk emlegetni, — a magyar klaszikusok drámai termékeit is fogja román átültetésben bemutatni. És végül: a míg megtűrjük Pozsonyban, Brassóban és egyebütt a német színészetet, Szabadkán, Zomborban és Ujvidéken a szerb muzsa apostolait, addig nincs jogunk a román színészetre átkot mondani.

Az persze más kérdés, hogy mint tud a megalakítandó „ambuláns román színház” Aradra beköszöntené, a melynek színházában tudvalevően csakis magyar nyelvű előadások tarthatók. Salvini kedvéért az olasz szónak kaput nyitott a színügyi bizottság, de hogy a román színészekkel szemben ezt megtenné, az fölöttebb kérdéses. Nem is lenne helyén való: ezt a színházat a magyar közönség áldozatkészsége építette, magyar színészek művészete, magyar publikum pártolása tartotta fenn: itt nem kérhet helyet a román színész.

Apponyi nem beszél. Apponyi Albert grófról tudvalevőleg pozitíve jelentették, hogy a képviselőház elnöke az elnöki semlegességből ideiglenesen ki fog lépni, hogy az indemnity tárgyalásánál felszólaljon. A helyzet változásának jele, hogy most gróf Apponyi Alberthez közelálló helyről és illetékes főhatalmazással közlik, hogy Apponyi felszólalásának időpontja nincs megállapítva és hogy ez idő szerint még kérdéses, hogy egyáltalán fel fog-e szólalni.

Nem volt nyugta tovább a helyén. Oda sem mert nézni Lőrinc, hanem fölkel és fölkereste a buffet-et. Amint belépett, szembe jött vele Lőrinc.

— Igazad volt Lőrinc, szolt hozzá és kezet nyujtott neki — a hősszerelmes virágja ott volt. Csak azon örülök, hogy azt a hősszerelmezt éppen úgy lóvá tette, mint engem. Talán még jobban, mert az nem tudja, hogy az a fehér virág az én virágom volt.

Lőrinc keserű mosollyal tartotta kezében barátja kezét. Ő is mélyen le volt sújtva.

— Ne csajjuk tovább egymást, Kálmán. Nem a hősszerelmes volt a piros rózsá. Tudd meg, hogy az a hősszerelmes én vagyok.

— Te! . . .
— En annak udvarolok, a kinek akarok. Igaz, hogy nem nagy szerencsével tettem — folytatta kissé vontatott hangon, mialatt homlokát összeráncolta.

Volt valami a hangjában, a mi Kálmánt sértette és felháborította. Ily pillanatokban, a mikor a lélek és szív tele van keserűséggel,

az elme a csalódás emlékével, könnyen röppel el az ajkáról egy-egy sértő szó. Itt is megtörtént. Ki ejtette ki előbb, alig figyeltek rá. De gentleman volt mind a kettő és még mindig szerelmes volt mindkettő.

— Majd ezt más uton végezzük el — mondta Kálmán.
— Rendelkezésedre állok — felelte amaz és elváltak egymástól.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 18.

Hideg, esős időben ballagtak a honatyák a Házba. A ki csak tehetett, kocsira, vagy legalább villanyosra ült. De úgy látszik, nem mindenkinél tellett. Rátkay is gyalog ment, de demokrata volta miatt, a demokrataságának aztán megadta az árát. A kegyetlen, hideg szél lefutta a kalapját a sárba.

— Ez a szél is bizonyosan Bécs felől fuj, — mondta az elkeseredett poéta, — mert tudjátok meg fiúk, minden rossz Bécs felől jön.

A Házban pedig óriási küldöttség volt már ekkor: a hajduság. A hajdu képviselők vezetői őket: Rákosi Viktor, Papp Elek, Papp Zoltán, Benedek Elek. A kedvükért felgyújtották a kupola csarnok villanylámpáit. Szörnyű sötét volt ugyanis. A tündéri fényben aztán mesében hitték magukat a derék hajduk.

Névszerinti szavazással telt el vagy két óra a mai ülésből. A második szavazásnál Wittmann János volt nemzeti párti képviselő „nem”-mel szavazott, a mi élénk feltűnést keltett. Wittmant a szélsőbal megéljenezte. A szavazás itt a W. betűvel kezdődött és mivel Ivánka Oszkár mellett ült, mindenki kíváncsian várta a szavazatát. Előbb azonban Hock János, majd aztán Ivánka szavazott nemmel. Ezeket is megéljenezték.

A folyosón a Madarász József két indítványa felett élcélődtek. Már a megválasztandó nádor felett is kitört a korteskedés.

Részletes tudósításunk itt következik:

(Madarász apó indítványai.)

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Lukács László, Fejérváry Géza báró és Plósz Sándor miniszterek.

Elnök megnyitván az ülést, bemutatja az irományokat.

Eszterházy Kálmán gróf jegyző jelenti, hogy az indítványkönyvbe Madarász József két indítványt jegyzett be. Az egyik a nádorválasztásról szól, és a nádorispani állás betöltését kívánja; a második indítvány a nemzetőrség felállítását kívánja. (Derűltég). A két érdekes indítvány szó szerint így hangzik:

I.

Törvényjavaslat a nádorválasztásról.

1. §. Az 1867. XII. t.-cikknek a nádori méltóságra vonatkozó rendelkezései hatályon kívül helyeztetnek.

2. §. Az ország nádorának választása elhatároztatik és utasittatik a kormány, hogy ez iránt mielőbb javaslatot terjesszen a törvényhozás elé.

II.

Törvényjavaslat a nemzetőrségről.

1. §. Az 1867. XII. t.-cikknek a nemzetőrségre vonatkozó rendelkezései hatályon kívül helyeztetnek.

2. §. Onálló magyar nemzetőrség felállítása elhatároztatik és utasittatik a kormány, hogy eziránt mielőbb javaslatot terjesszen a törvényhozás elé.

Beadja:

Madarász József, s. k.

Elnök: Madarász két indítványát törvényjavaslat alakjában terjesztette be, indokolását a jövő héten szombaton adja elő. (Helyeslés).

(Névszerinti szavazások.)

Eszterházy Kálmán gróf jegyző jelenti, hogy Olay Lajos a főváros közigazgatása és Szűllő Géza, a városok kegyuri jogainak gyakorlása tárgyában kívánnak interpellálni.

Elnök jelenti, hogy Visontai tegnap bejelentett interpellációját akkor mondja el, amikor a miniszterelnök itt lesz. Van még két régi interpelláció is, azokat, ha az illetők jelentkeznek, szintén elmondhatják. Javasolja, hogy a névszerinti szavazások után a kérvényeket tárgyalják, majd az interpellációk következzenek.

Kubik Béla kéri, hogy a régebbi interpellációk is előadathassanak.

Elnök ebbe beleegyezik.

Következett a napirend szerint a Papp Zoltán két interpellációjára adott miniszteri válaszok feletti névszerinti szavazások.

Elnök kihuzza az R betűt.

Felkiáltások a szélabalon: Rossz jel! Rossz jel!

A Ház a honvédség tisztikarához a „Gott-erhalte” előadása alkalmából kiadott honvédelmi miniszteri rendelet tárgyában adott választ 142 szóval 47 szavazat ellenében tudomásul vette.

A Papp Zoltánnak a honvéhadapród iskolákban a Gotterhalte énekeltetése tárgyában előterjesztett interpellációjára adott választ 124 szóval 50 szavazat ellenében szintén tudomásul vették.

A néppárt mindkét szavazásnál igen-nel szavazott, csupán ketten szavaztak nemmel. A nemzeti pártnak három már fennebb említett tagján kívül csak Szentiványi Árpád, Issekucz Győző és Bolgár Ferenc szavaztak, — ezek igennel.

(A határidő üzlet.)

Elnök visszatér Holló Lajosnak tegnapi felszólalására, amelyben azt a három erős szót

— Még tegnap este, mikor elváltam tőled, fölmentem a színpadra, szolt Lőrinc fölhevülten. Kérdőre akartam vonni a gonosz teremtetést. Tudtam, hogy már nincs dolga a színpadon. Es képzeld. Az igazgató miről értesített. Judit megszökött valakivel.

— Megszökött? — kiáltotta Kálmán felbőszülve. — Egy harmadikkal? . . . Talán bizony a hősszerelmezzel mégis?

— Nem barátom! Eppen azért vagyok itt. Ha legalább azzal szökött volna meg! De ő komikussal szökött meg!

Kálmán lehorgasztotta a fejét.

— Azzal a majomképű emberrel? . . .

— Azzal. Mialatt velünk kettőnkkel és a hősszerelmezzel, aki legalább délcég ember és ismert nőhódító, játékot üzött, mialatt bennünket egymás ellen felbőszített, azalatt egy rut. üres és léha emberbe szerelmes volt és azt valamennyiünkönél többre becsülte. Hát érdemes ilyen nőért két igazi férfinak versenyezni és verekedni? . . .

— Igazad van, mondta Kálmán kissé szegyenkeve és kezet nyujtott. — Nem érdemés ilyen nőért verekedni. De tovább megyek: semmiféle nőért. En most már a nőkből teljesen és tökéletesen kiábrándultam. Csak legalább ne a komikussal csalt volna meg bennünket! . . . tette hozzá és homlokára tette a kezét.

— Nekem most már mindegy — felelte Lőrinc — de én a nőkből nem ábrándultam ki. Isten ments, hogy valaha kiábránduljak.

használta: „hazug, valótlan és ostoba.“ Ő ki-zártak tartotta, hogy ezeket Holló a minisz-terre értette volna és azért nem interveniált. Különböztet itt van Holló, ő maga nyilatkoz-hatik.

Holló Lajos teljesen egyetért az elnök kijelentésével. Az idézett szavakat nem a minisz-terre értette. (Helyeslés.)

Szünet után a kérvények tárgyalása követ-kezett. A határidő-üzlet megszüntetése tárgyá-ban beadott kérvényeknél, a melynél már ha-todik hete folyik a tárgyalás.

Rubinek Gyula szólalt fel és a határidő-üz-letnek törvényes szabályozását óhajtja és hosz-szabban polemizál Tisza Istvánnal és Neumann Arminnal.

Ezután a határidő-üzlet tárgyalását félbe-szakítva interpellációkra tértek át.

Olay Lajos a fővárosi községi választók névjegyzéke tárgyában interpellált.

Az interpellációt kiadták a belügyminisz-ternek.

Több interpelláció nem lévén, az ülés vé-get ért.

TÁVIRATOK.

Uj vasuti hid.

Pécs, ápr. 18. Dolni Miholjac szlavoniai köz-ség és a Dráva baranyai partja között még ez évben hozzákezdnek a vasuti forgalomra is al-kalmas vashid építéséhez. A hid építése közel két millió koronába kerül, a melynek költsé-geihez részben az érdekeltség is hozzájárul. Az előmunkálatokat már megkezdték.

Az albán lázadók.

Konstantinápoly, április 18. A szultán báró Calice osztrák magyar nagykövetnek a tegnapi kihallgatáson kijelentette, hogy a fellázadt al-bánokat szigorúan megfogja büntetni és már intézkedett, hogy lázadásuk meg ne ismét-lődjék.

Egyről-másról.

(Tavasz a télen. — Primadonna politika. — A keleti és nyugati faj. — A beteg „Nagy mama.“ — Harc a kenyérért. — A félbemaradt randevu.)

Ira: Lax Terka.

Budapest, április 18.

Fűtött szobából nézve a hideg őszi eső zuhogását, szomorúan mult el fölöttünk a más-kor oly vidám és hangos husvét ünnepe. A budai hegyek kis zöld korcsmáinak víztől csur-gó zászlói hiába integettek, a tulsó partra át,

Csak keresni kell az igazi nőt és bizony meg-találjuk. A nőt barátom, a ki a földön az iste-nek szószólója, az igazi szépség és harmonia kifejezője, a ki hivatott arra, hogy kibékítsen bennünket a mulandósággal, a keserű tapasztal-atokkal, a még keserűbb csalódásokkal. Engem ilyen nő nem tud a nőkből kiábrándítani; ellenkezőleg, csak most becsülöm igazán az asszonyt, de azt az asszonyt, a kiben én a tö-kélyt, a jónak, szépnek, nemesnek egyesülését keresem. Nem volt ez a kis történet más, mint egy kis komikus intermezzo.

— Igen, komikus! — vetette közbe Kálmán nevetve.

— A szó igazi értelmében. Felejtük hát el az egészséget. En a magam részéről ettől fogva keresni fogom a boldogság igazi forrásait, de nem ott, a hol eddig. A régi forrásokból va-lóban kiábrándultam. De megvagyok győződve róla, hogy ez volt a legboldogabb kiábrándu-lásom.

Mielőtt elváltak, még ezt kérdezte Lőrinc: — Nem szóltál a dologról senkinek? Lo-vagias ügyünket sem említetted?

— Hála istennek, nem, — felelt Kálmán — maradjon is titokban az egész.

— A tanulsággal együtt, melyet levontunk belőle; mert kezdem felfogni, hogy neked ab-ban, amit kiábrándulásnak neveznek, egészen igazad van. Igenis: vannak boldog kiábrándu-lások.

az ez idej husvét ünnepén elhagyatott és csön-des volt kies Buda.

Annál népesebb a budapesti kávéházak, színházak és a Népszínház tájékán csak halál-megvetéssel lehetett járni, míg benn a szín-házban, a Küry-pártiak egéthesítő tapsolását és éljenzését, egy kis jóakarattal még a Ferenc-körut végén is hallani lehetett. Mondja aztán Szemere: Nem boldog a magyar! . . . Debogy is nem.

Melyik családapa törődik ma Budapesten a hivatalával, üzletével, lejárá és lejárt váltóival? Melyik családanya törli a fejét esténként a más-nap célszerű és okszerű menüjéért és hol van-nak a legzsöngébb ifjúságnak azok a himnemű és nőnemű csoda szülőttei, kik a leckén tör-nék most a fejüket és nem a legujabb politi-kai szektán, melynek neve: primadonna poli-tika? Ha így haladunk, nemsokára letörtül a művészet muzsája a maga extra klió-lapjáról a különböző stílek szép és kevésbé szép nemeit és nem lesz többé: klasszicizmus, romanticizmus, verizmus, naturalizmus és semmiféle izmus, csak lesz: egy nyugati és egy keleti „faj“.

Eközben pedig az egyik faj retekkel, a másik hagymával fog táplálkozni s mind en-nek meg lesz a szomorú hátránya, hogy finom orru emberek a tájékára se mennek majd a színházaknak . . .

Hogy Prielle Kornéliát szél ütötte, azt méltóztatták nemde olvasni? A vas-utcai ház most a bucsujárások helye lett. Aggódo szeretettel keresik fel a drága nagyasszonyt pályatársai, tisztelői s a finom, diszkrétén tompadiszi szalon megtelik virág és gyümölcs küldeménynel, elő-kező családok szolgál egymásnak adják az elő-szoba kilincset, amint jönnek kérdezősködni a nagyok nagyjának állapota felől. S a szép, hó-fehér öreg asszony kedves mosolygással fek-szik habpárnái között és az ő minden zenénél zeneibb hangján, angyali jóssággal nyugtatja meg imádó környezetét.

Ha a jó izlés megengedné, szeretnék ennél a beteg ágyánál sokáig itt maradni, hogy néz-ve ennek a csodás öreg asszonynak igéző mo-solygását, megmagyarázhatnám valahogy, meny-nyire nincs szüksége a fülemilének zene kísé-reire, csinnadrattára s mennyire megmarad a fülemile fülemilének akkor is, ha zord idők járnak s ha eljön a havas tél.

Holmi érdekes eseményekkel, ez idő sze-rint, sajnálatomra, nem szolgálhatok. A sze-gény villamos vezetők és kalauzok nagy appa-rátussal megindult sztrájkja is elnémult. A lá-zadók már megtértek, miután a meglámadottak a legegyszerűbb és leghathatósabb eszközzel megadásra kényszeríték őket: a kiéheztetéssel. Sok jó szó esett értük a sajtóban is, de mindez nem hatotta meg az igazgatóságot, mert egy ember helyett azonnal száz ajánlkozott. S eb-ben a munkanélküli tobzódásban mintha csak-ugyan nem lenne igazságuk ezeknek a boldog-talan polgároknak. A szegények között mégis csak király az az ember, aki megkeresi a kenyerét, bármily nehezen is.

Mindaz, ami ennek a sztrájknak morálja-ként megmaradt, az egy kedves és tanulságos epizód, melyet egy szépasszony, az epizód hősnőjének testi-lelki barátja mesélt el a vi-lágnak, kétpecsétes titok sulya alatt . . .

Á. B.-né asszonyság, egy huszonhárom éves menyecske, egy ebédutáni szieszta közben, miután tul sok kuglert és édes bort fogyasztott el az ebédnél, elhatározta, hogy egy épp olyan nyersselyem ruhát csináltat magának Girardi-nál, sok aplikációval, mint C. D.-né és hogy semmi tekintetben se maradjon hátul a C. D.-né hangadó és általánosan elismert divatjá-tól, ő épp úgy találkat fog adni valakinek,

mint C. D.-né a szép Bagossy főhadnagynak. S miután egy napon a nyersselyem ruha a sok aplikációval elkészült, a másik szándék is meg-ért akkorára anyira, hogy a sztrájk első nap-ján, egy titkos és izgató találka lett megálla-pítva egy csinos, fiatal miniszteri hivatalnokkal, a Szép-Ilonánál.

Miután pedig Á. B.-né asszonynak ez volt életében az első találkaja, a világnak minden kincséért se ült volna kocsiba, csak villamo-son és egyedül. Igen ám, ha lett volna akkor délelőtt a világon a Szép-Ilonához vivő villamos kocsí.

S az asszonyka csak várt, várt, remegve, izgatottan, délelőtt tíz órától tizenkettőig, mind-hiába. Ekkor aztán az asszonyka nagyot sóhaj-tott, egy nagyot lélegzett és visszament az alaguton Pestre, azon keresztényi szent meg-győződéssel, hogy: van Isten az égben!

S hogy az asszonyka e meggyőződését soha többé nem fogja saját maga előtt meg-cáfolni, mutatja az, hogy elmondta kisdéd ka-landját az ő lelki-testi barátjának.

Az új tornacsarnok.

(A tornaegyesület bevonulása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 18.

Az idej iskolai év elején az aradi lyceum tornacsarnokát tudvalköleg Rabitz-féle rend-szerben újra építették. Mielőtt azonban a tor-nacsarnokot rendeltetésének átadták volna, az a hibás építkezés következtében november ha-vában beszakadt. A tornacsarnokban szeren-csére az időben senki sem volt jelen s így em-beréletben kár nem történt ugyan, de ennek következtében a lyceumban elhelyezett taníté-zetekben nevezetesen: a főgymnasiunban, fő-reáliskolában, tanítóképző intézetben és ennek gyakorló iskolájában a 'élen át a rendszeres tornatanítás szünetelt.

A beomlott tornacsarnokot ugyancsak Ra-bitz-féle rendszerben újra építették, de most már sokkal nagyobb elővigyázattal, gondnal, az állami építészeti hivatal, a városi mérnöki hi-vatal és a rendőrség szigorú ellenőrzése mel-lett. A tetőzet hatalmas vasbordákkal sinekkel, vas és dróthálózat a padláshoz csatolt füg-gesztőkkel van megerősítve, úgy hogy ezentul bekövetkezheto szerencsétlenség teljesen ki van zárva, mint ezt a mult hetekben a hatósági személyek és szakemberek jelenlétében eszkö-zött teherpróba is igazolta.

Az új tornacsarnok szilárd építésében és tartósságában tehát teljesen megbízhatnak ugy a szülők, mint a tornacsarnokban tornázó tor-naegyesületi tagok is. A tornaterem menyezete kupolarendszerben épült (a régi menyezet lapos volt) s az ott lévő mellszobroknak alacsonyabb helyen való helyes alkalmazásával a csinos me-nyezet összhangzóan egybefolyik s nagyon ba-rátságos és otthonos képet tár a szemlélő elé.

Az egész tornacsarnokot újra festették, az ajtókat és ablakokat, az összes tornaszereket kijavították és újra átfestették, úgy, hogy a tornacsarnok egy egészen új, modern tornate-rem képét mutatja.

A jövő héten a tornacsarnok talaját fogják elkészíteni. Eddig homok volt a tornateremben, most itt is ujitást alkalmaznak: egy keveréket, mely kizárólagosan magyar találmány, s mely fűrészpör, só és homok arányos keverékéből áll. Ezt az anyagot, amely teljesen megfelel a célnak, Divald nagyszombati gimnáziumi torna-tanár találta fel.

A szépen és jól ujjáépített tornacsarnokban a sokáig szünetelt tornatanítás május 1-én uj-ból megkezdődik. Ekkor vonul be az Aradi

Tornaegyesület is az új helyiségbe, mely eddig a polgári fiúiskola tornacsarnokában tornázott.

A tornaegyesület május hó 2-án bázis tornaversenynyel ünnepli meg új otthonába való beköltözését, mely alkalommal a Budapesten bemutatandó versenygyakorlatokat fogják a közönséggel megismertetni.

A fabot-verseny gyakorlatokat legjobban végző három versenyző, valamint a lovon végzendő mintacsapat gyakorlatokat legjobban végrehajtó három versenyző csinos emléktárgyakat kap versenydíj gyanánt.

Arad megye közgazdasága.

(Az őszi vetések. — Szőlészet és borászat. — Fagykár a szőlőben. — Borértékesítési viszonyok. — A munkások és az inségmunka. — A szocialisták.)

Arad, április 18.

Arad megyének a jövő hét szerdáján tartandó közgyűlésén Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán érdekes adatokat bocsát rendelkezésre a megye közgazdasági állapotáról. A jelentésnek ez a közérdekű része így hangzik:

Az őszi vetések Arad megyében általában nem a legjobban telelték ki, úgy, hogy azokat a gazdák egyes helyeken (foltokint) kénytelenek voltak utánvetéssel javítani. A február havában jelentkezett enyhe időjárás és a márciusi eső hiány a vetések fejlődését károsan befolyásolta. A tavaszi esők ezen bajon szintén segítettek.

A gabona értékesítési viszonyok kedvezőknek nem mondhatók. A tengeri ára a tavalyi gyenge termés mellett jelentkező nagyobb kereslet folytán emelkedett ugyan a buza ára, azonban a 14 koronát métermázsánként alig éri el, ami tekintve a nagy buzatermelést, kedvezőnek egyáltalában nem mondható.

Az elmúlt tél a rendkívüli nagy szigorúságával itt ott érzékenyebb károkat okozott. A korán beköszöntött téli fagy lehetetlenné tette sok helyen a szőlők őszi metszését, sőt itt-ott a szokatlan és rendkívüli nagy hideg a fedetlen szőlőkben és a metszetlen szőlőkben nagyobb kárt okozott, amennyiben a hó által el nem fedett csapok, valamint a metszetlen kint levő szőlővesszők mind elfagytak. A rendszeren befedett szőlőkben azonban kár észlelhető nem volt, azok igen jól kiteleltek.

Rendkívüli erős tél után a tavasz nagyon gyorsan köszöntött be, úgy, hogy a növényzet és így a szőlő is március közepe táján tenyészetnek indult. A korai tavasz nyílásának már is megvan a szomorú következménye, mert itt-ott, a hol a vegetáció előrehaladottabb stádiumba volt a kora tavaszi 8.5 fok hideg a már 5—6 cm. hosszú szőlőhajtásait leperszelte.

A szőlők legnagyobb része azonban még nem volt a tenyészet ily előre haladottabb állapotában, minek következtében itt kevesebb kár is volt. A szőlők ezen a fagy által okozott károkat azonban, ha a jövőben az időjárás kedvező leendő, könnyen kiheverik, úgy hogy érezhető kár az elmúlt fagyból nem lesz.

A borértékesítési viszonyok nem mondhatók a legkedvezőbbeknek, sőt a borok értékesítése nagy nehézséggel jár. Az elmúlt évi termés 25—30 fillér árban értékesített nagy átlagban, csak kevés kivétellel történtek vételek ennél magasabb áron. A borok egy nagy része azonban még mindig eladatlanul hever a pincékben s itt-ott számba sem vehető eladásoknál 28—32 fillér literenkénti árt érnek el a szőlősgazdák.

A lakosság s közte a munkások létfontartási viszonyai a járási főszolgabíráktól vett jelentések szerint általában türelhetők. Ha voltak is néhol aggodalomra okot szolgáltató tü-

netek, most már remélhető, hogy a tavaszi munka idő beálltával a helyzet javulni fog.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur által az 1902. évben az elek-, lökösháza-, m. bodzasi községi közlekedési uton teljesítendő inségmunkára nyújtott 20 000 korona segély ezidőszert van felhasználás alatt s ezen körülmény teszi érthetővé, hogy Almás-Kamarás, Nagy-Kamarás és Ottilaka községekben, ahol az elmúlt években a közsegélyezés gyakori volt, az idén annak szüksége elő nem állott. Jelentem továbbá, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur a törvényhatóság felterjesztésére a f. évben is adott 10 000 koronát inség munkákra, mely összeg a jelentkezett szükséghez képest a kisjenői és aradi járásokban fog közúti munkákra felhasználtatni.

Ezen pontnál jelentem még, hogy az elmúlt évnegyed végén és április hó elején a vármegye több járásában, különösen a kisjenői és borosjenői járásokban szocialis-mozgalmak voltak észlelhetők. Ezen mozgalmakat éber figyelemmel kísérem és a járási főszolgabírók útján is figyeltetem s azok keletkezése, indító oka, terjedelme és céljának felderítése iránt a puhatóló eljárást folyamatba tettem. Mihelyt az adatok rendelkezésemre fognak állani, a törvényhatósági bizottságnak a legközelebbi közgyűlésen az ügy állásáról s teendő intézkedésekről előterjesztésemet megteendőm.

A kereskedők köre pályadíja.

(A bírálati jelentés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Az Aradi Kereskedők Köre által hirdetett irodalmi pályázat ügyében hirt hoztunk a döntésről. A pályaművekről szóló részletes bírálati jelentést most készítette el Somogyi Gyula dr., a szűkebb körű bíráló bizottság elnöke.

A kiváló érdekességű bírálati jelentés egész terjedelmében így szól:

Jelentés az Aradi Kereskedők Köre által kitűzött pályatételre (Amennyiben a hazai kereskedelem még nem minden ízében magyarosodott volna meg, mily körülmények okozták ezt és minő eszközökkel lehetne a hazai kereskedelem tökéletes megmagyarosodását a legrövidebb idő alatt elérni?) beérkezett pályaművekről.

Az Aradi Kereskedők Körének ama hazafias tette, mely szerint egy pályadíj kitűzésével a hazai kereskedelem megmagyarosításának feltételeit és módjait tisztázni kívánta, mondhatjuk, országszerte méltóképen visszhangra talált. Tanuskodik erről a beérkezett pályaművek jelentékenyebb száma, 18 dolgozat érkezvén be, továbbá a művek nagyobb részét megfelelő irodalmi értéke és leikes hangja.

A kérdés természete olyan, hogy az invenciónak tágabb tért nem enged; innen van aztán a kiválóbb dolgozatoknak jobbára egyező tartalma. Mindnyájan megegyeznek abban, hogy a kereskedelem megmagyarosítása csakis állami és társadalmi intézkedések útján valósítható meg. Állami intézkedés volna az, ha a törvénykötelezőleg mondaná ki, hogy az üzleti könyvek magyar nyelven vezetendők s hogy a könyvkiadások, váltók és mindennemű üzleti okiratok magyar nyelven állítandók ki vagy szerkesztendők.

A társadalmi akció pedig a kereskedőknek önkéntes védekezése volna a németiség követelődése ellenében. Leveleiket magyar nyelven írják, az üzleti érintkezés magyar legyen; alkossanak szövetségeket ama kötelező kijelentéssel, hogy mindenütt a magyar nyelvet fogják használni s végül fejtsenek ki a kereskedelmi és iparkamarák, ugyszintén a kereskedelmi testületek nagyobb tevékenységet a magyarosítás érdekében. A javasolt eszközök között találjuk még a kereskedelmi szakiskolák létesítését, a kereskedelmi műnyelv reformját, kereskedelmi szótár megszerkesztését stb. Meg-

csendül még több dolgozatban ama jámbor óhajlás is, hogy létesüljön önálló vámterület.

Ime, ennyi a pályaműveknek a kérdés lényegét illető, dióhéjba-foglalt tartalma. Külömbeséget köztük a tartalom kimerítőbb vagy kevésbé kimerítő volta, az érvelés helyessége, a kérdés kifejtésének logikai rendje, a történelmi tények helyes felfogása, a kellő történelmi áttekintés és a stílus tesz. Ily szempontból megítélve, a dolgozatokat nagyon is eltérő értékűeknek tartotta a bíráló bizottság, melynek közös és mindenben megegyező megállapodását jelen sorokban hozom nyilvánosságra.

A dolgozatok első csoportjába foglalom azokat, a melyek komoly kritikai szót nem érdemelnek. Felszínesen, bizonyos könnyelműséggel, a pusztá szerencse-próbálás — hisz baj nem érhet! — tudatával odavetett dolgozatok, melyek még külső alak tekintetében is sértik a jó ízlést. Ilyenek a 6. sz. (Jelige: Nyelvében él a nemzet), 7. sz. (Jelige nincs) és 18. sz. (Jelige nélkül.) A színvonal megítélhetése céljából idézem a 7. ik számnak bevezető mondatát: „A hazai kereskedelem megmagyarosodása engem már régóta gyötör.” Hajszállal gondosabb, de teljesen értéktelen a 8. sz. (Jelige: Magyar vagyok) és 12. sz. (Jelige: Egyesült erővel.) Jellegző a 12-ik számnak ama pozíciója, hogy a kereskedők alakítsanak a magyarosítás céljából szövetséget, mely majd megtalálja maga is a magyarosítás eszközeit; ő, a pályázó, nem óhajt e szövetség munkájának elébe vágni.

A pályaművek második csoportja olyan, hogy mindegyikében van valami, a mi figyelemre méltó, a mi gondolkodásra vagy legajább is komoly igyekezetre vall, de mindegyik színvonalra egyik sem emelkedik. Ilyen az 1. sz. (Jelige: Egyesült erővel), mely folyékony irályu, de felszínes dolgozat. A 3. szám. (Jelige: A lelkekhez csak társadalmi eszközökkel lehet férközni, stb. Gróf Apponyi), nem értelem, de legalább is különös, mondjuk: radikális irányú és tartalma. Nehézkes irály, kifejezései itt-ott durvák. A 4. szám. (Jelige Szép vagy oh hon, stb.) logikusan gondolkodó ember műve, ki a logikájába utóbb belezavarodik. Mérheterlen sok statisztikát hord össze a magyarosítás szükségességének kimutatására, utóbb azonban vátoztatott, szép hazafias ódákat idézget. A 11. számú (Jelige: Ápold a magyar nyelvet) nem terjeszkedik ki mindenre, mire kiterjeszkednie kellett volna és egyben másban naivitást árul el.

A tartalom komolyságánál és belső értékénél fogva jóval magasabb irodalmi színvonalon áll mindezeknél a harmadik csoportba foglalható még hátralevő négy dolgozat: a 10-ik, 2-ik, 9-ik és 5-ik számú. A 10-ik számú (Jelige: Egységes nagy nemzet csupán az lehet, mely nyelvénél fogva mindig és mindenütt érvényesülést szerez) elég jól megírt dolgozat, bár itt-ott kizökken a jobb ízlés szűk medréből, leereszkedve a köznapiság komázó hangjához. Hibája, hogy több a szónokias frázis, mint a komoly érvelés. A 2. számú (Jelige: Nemzetközi dolgokban a hazafiság vezéreljen) dolgozat szerzője értelmes, logikusan gondolkodó ember. A mű főhibája, hogy bizonyos szintelenség, megszokott általánosságok uralkodnak benne. Talán megkap, anélkül, hogy lekötne; nem unalmas és mégsem érdekes.

A bíráló bizottság egyhangulag dicsőretre méltónak találta a 9. számú pályaművet (Jelige: Nyelvében él a nemzet). Minthogy azonos jellegű dolgozat még egy van, felemlitem, hogy ez a dolgozat 1902. dec. 13-án érkezett be és gépirással van írva. A mű igen tanult, eleven írói érzékkel bíró emberé, kinek sok szép gondolata van, kinek megfigyelése élénk és tájékozása, tudása nagy. Ha a 4. számú dolgozat (Jelige: Hungária) nem volna jóval behatóbb, tágabb körű és mélyebbre ható, a díjat bizvást ennek lehetett volna kiadni.

A 4. ik számú dolgozat a kitűzött pályatételt sok oldalról fogja fel; behatóan elemez, komolyan érvel, a mellett lendülettel ír. A történelmi áttekintés ugyan nem nyújtja az újság kellemes ingerét, a mennyiben nagyon közel fekvő forrásokból, egyszerű tankönyvekből merít, egyik-másik javaslatával nagyon szorosan megközelíti az illuzió határszélét, mégis ezt tartotta a bíráló-bizottság a díjra legméltóbbnak és ennek ítélte is oda, mint a kérdést legjobban kimerítő dolgozatnak.

Beszámolván ekképen a pályaművek értékéről, jelentésemet bezárva, köszönetet mondok *Abrai Lajos*, felső keresk. iskolai igazgató, *Edvi Illés* László kereskedelmi és iparkamarai titkár, *Faragó Rezső*, a Kereskedők Köre titkára és *Fodor Gyula*, takarékpénztári főtitkár uraknak, kik szívesek voltak a bírálat fáradságos munkájában közreműködni.

Arad, 1908. április 18.

Dr. Somogyi Gyula.
a bíráló bizottság elnöke.

Egy év jótékonyága.

(A szegény tanulókat segélyező egyesület közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület ma tartotta évi közgyűlését, mely nemes-szívű és eredményes munkának beszámolója volt. A közgyűlés délután négy órakor kezdődött a városháza tanácstermében, hol özv. *Hauser Károlyné* elnöklete alatt az egyesület tagjai közül sokan vettek részt.

Már mind együtt voltak a résztvevők, mikor *Institóris Kálmán* polgármester karján megjelent az elnök, kit éljenzéssel fogadtak és virágcsokorral leptek meg.

A gyűlést özv. *Hauser Károlyné* elnökön nyitotta meg, meleg szavakkal üdvözölve az egybegyűlteket.

Ezután *Kovács Vince* titkár olvasta fel a minderre kiterjeszkedő, több helyen lendületes stílusban megírt évi jelentést, melynek főbb részletei a következők:

Valóban megnyugtató, sőt felemelő tudat az — mondja a jelentés — hogy egyesületünk körében sem felekezeti, sem nemzetiségi törekvések, irányzatok, annál kevésbé korlátok nincsenek. A mi egyesületünk életében csak egy erő, a legtisztább és legszentebb erő: a szeretet uralkodik.

Arad intelligens közönségének egyesületünk törekvései, munkálkodása iránt tisztelettel és áldozatkészséggel biztonyítja, hogy az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület hivatását helyesen fogta volt fel és hogy feladatának, céljának megfelelt és megfelel. Ezen megdönthetetlen igazság az egyesület minden jóakaróját, támogatóját megnyugvással töltheti el.

Az eddig elért szép eredmények nemcsak a további kitartó munkára serkentenek, hanem biztató reményt nyújtanak arra is, hogy más, a gyermeknevelés és ápolás körébe tartozó, igen nevezetes célok is megfogunk közelíteni. Ismét hangoztatjuk, hogy az elhagyatott, árva avagy nagyon szegény beteg gyermekeknek rendszeres gyógykezelése, istápolása szintén a mi kötelességünk, mely feladatnak minél előbb való teljesítése legfőbb törekvésünk lesz.

A segélyek kiosztásánál a legnagyobb elővigyázattal jártunk el, nehogy érdemtelenekek élvezzék az egyesület áldásait és hogy joggal senki sem illethessen beanúnket azzal a váddal: az egyesület vezetői könnyelműen sáfárkodnak az egyesület pénzével.

394 árva, nagyon szegény gyermek kapott az elmúlt 1902-ik évben cipőt, csizmát és teli ruhát. 165 éhező gyermeknek adtunk december 1-étől április 1-ig naponta teljesen ingyen meleg, tápláló ételt.

Azt hisszük, senki sem fog bennünket a hivalkodás vádjával illetni, ha azon meggyőződésünknek adunk kifejezést: alig van az országban vidéki város, ahol a szegény gyermekek nehéz sorsát annyi gondossággal és szeretettel karolják fel, enyhítik, mint ahogyan azt Aradon, a szegény tanulókat segélyező egyesület, immár tizenkét év óta megteszi.

Jóleső örömmel konstatáljuk, hogy egyesületünk celtudatos munkálkodása már eddig is meghozta jó gyümölcsseit, mert igen sok tisztességes, becsületes és értelmes iparost, kereskedőt, több tanítót és tisztviselőt tudunk megnevezni, akik az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület védő szárnyalattal nőttek fel, akiknek a jó Istenen kívül csak a mi egye-

sületünk volt évek hosszú során át az egyedüli pártfogója, segítője.

Az elmúlt évben 16.500 adag meleg ételt osztottunk volt ki istápolójainknak. 1902-ben ruhákra 5153 koronát és 75 fillért fizettünk ki; élelemre, cselédségre és egyéb kiadások: 848 korona 38 fillér. A tanulók élelmezése aránylag azért került oly kevésbe, mert az élelmi szerek nagyrésztét összekéreggettük. A kiadások fedezhetése céljából 1902-ben táncmulatságot rendeztünk, melynek tiszta jövedelme: 2474 kor. és 65 fillér volt. Az elmúlt évben az egyesület vagyona: 2339 kor. 22 fill. el gyarapodott.

A jelentés köszönetet mond Aradvárosnak, a miért a múlt évben is 2000 koronával járult a kiadások fedezéséhez, *Institóris Kálmán* polgármesternek, *Sarlot* Domokos főkapitánynak támogatásukért, a pénztézetek igazgatóságainak s az összes emberbarátoknak adományaikért. Köszönetet mond *Laczay Endre* egyesületi pénztárosnak és segítójének *Máday Sandornak* fáradozásukért.

Varjassy Árpád emelkedett a jelentés felolvasása után szólásra. Méltatta a nagyszerű eredményt, melynek eléréséhez két ok volt a segítő: a cél nemessége s özv. *Hauser Károlyné* elnökön fáradhatatlan, utánozhatatlan tevékenysége. Mikor köszönetet mond ezért neki, megemlékezik *Kovács Vince* titkár kiváló buzgalmáról s a női választmány sikeres munkájáról is.

Institóris Kálmán polgármester Aradváros nevében szól. Csupán azt az áldásos munkát említi, melyet a közművelődés szolgálatában végez az egyesület az által, hogy lehetővé teszi, hogy a szegény gyermekek télen át iskolába járhatnak. Első sorban az elnökönnek üdvös működéséért fejezi ki hálóját, azután a női választmánynak.

Hauser Károlyné elnökön meghatottan mond köszönetet az elismerésért.

Ezután *Kovács Vince* titkár olvasta fel *Laczay Endre* pénztáros jelentését. Ugy ezt, mint az évi jelentést tudomásul vette a közgyűlés, mely a pénztárosnak és a felügyő bizottságnak a felmentvényt megadta.

A választmányban több változtatást eszközölt a közgyűlés. Új tagok lettek: *Kabdebó Béláné*, *Kövér Béláné*, *Lázár Györgyné*, *Lühe* százasosné, *Dániel Gábris*.

Hauser Károlyné elnökön mondott most meleghangú köszönetet *Kovács Vince* titkárnak és *Czobor Ottó* jegyzőnek, ki a tanulók ebédjén való felügyelettel nehéz és hasznos munkát végzett. *Kovács Vince* válasza után az elnökön a közgyűlést bezárta.

Özv. *Hauser Károlyné* elnöklete alatt jelen voltak: *Halmi Andorné*, *Heinrich Sandorné*, *Hermann Gyuláné*, özv. *Hudetz Ferencné*, *Herzig Ottoné*, *Laczay Endrené*, *Lühe* százasosné, *Liptay Györgyné*, *Reicher Károlyné*, özv. *Rónay Jánosné*, *Robitsek Agostonné*, *Tagányi Istvánné*, *Virágh Lajosné*, *Dániel* nővérek, továbbá *Institóris Kálmán* polgármester, *Csák Cirják dr.* rendfőnök, *Biró Kálmán*, *Kövér Béla*, *Hirschl Zsigmond*, *Reicher Károly*, *Csepreghy Mihály*, *Kovács Vince*, *Czobor Ottó*.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Fehér Kereszt lelencház egyesület április 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor, a városháza kistermében közgyűlést tart, melyre ugy a tagokat, mint az ügy iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

(*) Az aradi kereskedelmi testület f. hó 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor, a kereskedelmi akadémia dísztermében tartja évi rendes közgyűlését, a melyre a tagokat ez uton is meghívja *Uedeschí Viktor* elnök.

(*) Az aradi ipartestület betegsegélyező pénztár április hó 19-én délelőtt fél 10 órakor a testületi ház emeleti nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

Az aradi gör. kath. templom.

(Egy szó, mint az építkezés akadályai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Az aradi görög katolikus románok templom-építésének ügye megfenekített azon tárgyalások során, amelyeket a lugosi görög katolikus egyházmegye folytatott Arad városával, mint kegyurral. Az ügy veszteglése határozottan kára a városnak, amely az új templom által hatalmas, két utcát összekötő díszes palotával lenne szebb és gazdagabb.

Az ügy most egy latin kifejezésen, helyesebben egy vitás latin szón akadt meg. Az ugynevezett *litterae resignationales*, amely Arad városnak, mint kegyurnak és az aradi görög katolikus román egyházközségnek egymáshoz való viszonyát szabályozza, és a mely abból az időből származik, amikor Arad szabad királyi város lett, a város kötelezettségeinek előírása között ezt a kifejezést használja: *sarta tecta*. A város jogügyi bizottsága azon az állásponton volt, hogy a *tecta* többes száma a *tectum* (tető) latin szónak, s a város kötelezettsége csak abból áll, hogy a templom tetőzetét tartozik jókarban tartani. Erre való tekintettel a város csak úgy hajlandó az építkezést megengedni, ha ötven éven túl a várost semmiféle kötelezettség nem terheli, addig pedig a város csupán a templom és parókia épület tetőzetéről tartozik gondoskodni.

A lugosi görög katolikus egyházmegye ügyészei azonban azt vitatják, hogy a *tecta* kifejezés nem csupán a tetőzetet, hanem az egész épületet jelenti, s annak jókarban tartását teszi kötelezővé. A latin a *tecta* szót *pars pro toto*, a részt az egész kifejezésére használja, de a szótárakban a *tecta* nem jelenti egyszerűen a *tectum* pluralisát, hanem — épületet. Az egyházközség tehát — úgy mondják — abba, hogy a város csak a tetőzetet gondozza, nem mehet bele, mert ez joglemondást jelentene, ami — tekintettel arra, hogy a *litterae resignationales* uralkodói megerősítéssel származott, királyi beleegyezést követelne.

Az egyházközségnek annyival nehezebb a helyzete, mert a vállalkozónak, aki az aradi görög katolikus templomot bérházzal kapcsolatban építeni akarta, szerződése lejárt és kérdéses, hogy a város által tett ajánlat mellett hajlandó-e újabb szerződést kötni.

A lugosi görög katolikus egyházmegye 1896. év őszén kötött szerződést öt évre egy *Brandstätter* nevű budapesti építésszel, aki utóbb a szerződést másra ruházta. A szerződés szerint a vállalkozók a templom mostani telkén 800,000 korona költséggel bérházat és templomot építenek, amely ötven év múlva jókarba helyezve, az aradi görög katolikus egyházközség tulajdonába megy át. Maga a templom a telek közepén, 70—80 négyszög méter területet foglal el, és ennek építési költségei 74,000 koronát tesznek ki. A kétemeletes, díszes bérház közepén, a templom mindkét oldalán hatalmas bázis kötné össze a templom- és a Deák Ferenc-utcát, a melynek helyiségeit aradi iparosok- és kereskedőknek adnák ki. Ez a szerződés azonban 1901. őszén lejárt és e tárgyalások bizonytalansága miatt, egyelőre nem lett megújítva.

A várost természetesen nem az egész épület, hanem csak az egészen különálló templom-épület jókarban tartása kötelezné, a mi, tekintve, hogy új épületről van szó, nem jelent nagy megterhelést.

A *sarta secta* kifejezés ügyében különben már bírósági döntés is történt. A város keresetet indított az aradi görög katolikus egyházközség ellen, mintegy 1000 korona vízvezetési

és csatornázási díj iránt. Az aradi járásbíróóság elmarasztotta az egyházközséget, az aradi kir. törvényszék azonban, elfogadva az egyházközség ügyészének, Pop C. István dr.-nak érvelését, a mely szerint a *tecta* nem csupán a tetőzetet, hanem az egész épületet jelenti, s így az egész épület gondozása a várost kötelezi, *Arad városát keresetével elutasította.*

A mint értesülünk, a lugosi egyházmegye *újbol megkísérte*, hogy a várossal ügyészei útján *békésen intézze el a templom-ügyét*, még pedig a következő alapon:

A kegyuri kötelezettségeket illetőleg minden magyarázatot mellőznek és mondják ki, hogy *marad a status quo*, de a város azon biztosítékot kapja, hogy a nagymérvű építkezések által beállható épületfenntartási költségek a jövőben se lesznek nagyobb mérvűek, mint most, s így tehát a várost súlyosabb megterhelhetés nem éri. Ha a város ehhez hozzájárul, a vállalkozóval újra fölveszik a tárgyalásokat s az építkezés még az idén megkezdődhetik.

Görög katolikus részről még azzal érvelnek, hogy, miután ötven év múlva a hatalmas épület egészen az egyházközség tulajdona lesz a tekintélyes jövedelmet fog hozni, a város, mint kegyur még azon készpénzbeli szolgáltatásoktól is megszabadul, a melyek ma még terhelik.

A város általános érdeke is kívánja, hogy a mikor a város egy hatalmas, diszes épülettel gyarapodhatik, a mely tizenöt év múlva jövedelmező adótárgy is, akkor kisebb jelentőségű differenciák miatt azt ne veszélyeztessék.

A mostani görög katolikus templom 1784-ben épült s oly rozoga állapotban van, hogy a mennyiben a mostani terv nem sikerül, előbb-utóbb beállhat a városnak azon kegyuri kötelessége, hogy új templomot építsen.

A hetipiác rablói.

(A kézrekerült tettesek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

A pénteki hetipiácra történt rablásnak, melyről lapunk mai számában részletesen írtunk, ma már három tettese van a rendőrség kezébe került. Az arad temesvári vasúti vonalon a rendőrség két detektívje letartóztatott két tettest s ezek egyike kiadván a harmadik cinkoson is, valamennyi tettes a rendőrség börtönében ül.

Ilyenformán, miután a három bűnös teljes beismerésben van, részletesen meg lehet állapítani a rablás és a szökés lefolyását. A rablók nevei: *Krisztucz György, Lupucz István és Pap Jóska*, ezek közül az első kettő elkövette a rablást, az utolsó pedig őrt állt az alatt, míg két társa az öreg Nyikát kifosztotta.

A rablás elkövetése után a három tettes csolnokon átment Ujaradra, ott a lopott pénzen jól megreggeliztek, bevásároltak s tovább mentek *Németságra*, ahol bevárták a déli temesvári vonatot s arra felültek. Ugyanezen utaztak Temesvárra *Rónai és Valenta* detektívek s maga a káros is. Németságon a detektívek figyelték a felszállókat, de a káros a sok utas között nem tudta támadóit felismerni.

Utközben a detektívek és az öreg Nyika végigjárták a vasúti kocsikat s így keresték a rablókat. A következő állomásig, mely Vinga volt, már megtalálták az egyik tettest, aki *Lupucz István* volt. Mikor a detektívek a károsal az utasokat vizsgálták, *Lupucz* kezébe temette a fejét, hogy felismerhető ne legyen. Az öreg Nyika nem is ismert rá, de amint az egyik detektív felemelte *Lupucz* fejét, Nyika azonnal felismerte egyik támadóját.

Érdekes, hogy mind a három támadó külön kocsiban ült. *Pap Jóska* valahogy megérezte, hogy baj lesz a vonaton s sikerült is neki *Vingán* megugrani. A pályatestnek az állomással szemben levő oldalán ugrott le a vonatról s elmenekült. A harmadik tettes: *Krisztucz György* *Vinga* és *Orcyfalva* között tartóztaták le a detektívek. *Lupucz*nál 200 koronát, *Krisztucz*nál pedig 58 koronát találtak a rendőrök.

A megugrott tettesen *Lupucz* adott ki, ő vallotta be, hogy *Pap Jóska* is részt vett a rablásban s hogy ő *Vingán* megszökött. Rónai detektív erre *Vingára* ment, s az ottani csendőrszervező segítségével sikerült is *Pap Jóska*t letartóztatni az egyik vingai szállodában. Már aludt ágyában, mikor a rendőri kiküldöttek megjelentek s letartóztatván őt, a tizenegy órás vonattal Aradra kísérték.

A harmadik tettesnél 29 korona 77 fillért találtak s így az elrabolt 370 koronából alig tizennyelc forint hiányzott. Elképzelhető a nagylaki öreg tót atyafi öröme, mikor pénzét ennyi hiánnyal is megkapta.

Greén Nándor kapitánynak arra is gyanuja van, hogy a tavalyi őszi s az ideai vásáron elkövetett tárcadobásoknak is ez a három nótórius alak a tettese. Az őszi vásáron tárcadobás útján egy perjámosi-, a múlt hónap vasárnapon pedig egy dombegyházi parasztember fosztottak ki. *Greén* táviratilag értesítette azt a két káros a felmerült gyanuról, hogy ha érdemesnek tartják jöjjenek be s nézzék meg a letartóztatottakat, vajon nem ezek voltak e az ő kifosztóik is.

Arad utca-kövezései.

(Tizenháromezer korona kövezésekre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

A város tanácsa hónapok és évek óta törli a fejét azon, hogy miből teremtsen pénzt a város azon utcáinak kikövezésére, amelyek az előjáróság mostoha gyermekeiként minden kis esőzés után sártengerekben usznak. Százazreket költött el a város a fő-utvonal s az ezekben nyíló mellék-utcáknak aszfaltburkolatára, de ha a mellékutcaiból csak néhány lépést teszünk a „végek” felé, öles sárban találjuk magunkat nemcsak hogy aszfalt, de kövezet sincs.

Az *Ovár-tér*, az *Aulich*-, *Flórián*-, *Lipót-utca*k, az *ujtemetőhöz* vezető ut olyan állapotban vannak, hogy egyrészt veszélyes, a másikon pedig lehetetlen rossz időben a közlekedés. A tanács maga van a legkelembenebb helyzetben, mikor a lakosok annyiszor ismételt kérelmét visszautasítania kell, de nem tehetett eleget a kérelemnek, mert pénze nem volt, a kövezeti alap jövedelme pedig évekre lekötött.

Legutóbb a közlekedési bizottság talált ki módot a kövezeti alap bevételeit terhelő kiadások resztringálására, innen azonban csak négy-öt év múltán lehet felesleget várni.

A tervezgetések közben történt valami, ami lehetővé teszi a legsürgősebb utca-kövezések elkészítését. A város ugyanis a pécskai és simándi állami utaknak kövel való burkolására *kétszáz ezer korona kölcsönt* vett fel, amelyből azonban az árlejtés kedvező eredménye folytán *13.000 korona felesleg* marad. A tanács ezt az összeget utca-kövezésekre akarta fordítani, de miután a 200.000 koronás kölcsönt a *közeleti alap* terhére vették fel, kormányhatósági engedélyre volt szükség a feleslegnek a kövezeti alap hasznára leendő fordításához.

A miniszter megengedte a közgyűlés kérelmére a felesleg ilyen felhasználását s erről leiratban értesítette a város közönségét. A miniszteri leiratot alább szószerint közöljük legin-

kább a stílusa kedvéért, amelyet érdemes felengere állítani. A miniszter határozata ez:

A törvényhatósági bizottságnak 1908. évi február hó 11-én tartott közgyűléséből hoztam intézett felterjesztésének, valamint az ugyanazon közgyűlésben hozott határozatnak azt a részét illetőleg pedig, amelylyel kimondotta, hogy a város állami átkeelési közutszakaszainak burkolási céljaira a közönség által a közuti alap terhére felvenni engedélyezett s egy folyó évben kelt rendelettel jóváhagyott 200 000 koronás kölcsön-összegeből a jelzett munkálatok teljesítése után fennmaradó *13 000 korona összeg* a *közeleti alapból fenntartott utcák burkolási és javítási céljaira fordítására*, értesítem a város közönségét, hogy az említett kölcsön-összeg jelzett feleslegének a szóban lévő célra fordítása ellen a felhozott indokokra való tekintettel és az 1900. évi I. tc. 27 § a alapján a *magam részéről észrevételt nem teszek.*

Megjegyzem azonban, hogy a körülmény az állami átkeelési szakaszoknak a tervnek megfelelően eszközözendő burkolási munkálataira és általában a jelzett kölcsönösszeg rendeltetés-szerű felhasználására befolyással nem bírhat.

Budapest 1908. április hó 7-én

Dr. Sárkány,
miniszteri tanácsos.

A tanácsra ezután az a kötelesség hárul, hogy észszerűen és a legelőtérőbb szükségnek megfelelően állapítsa meg a kövezési sorrendet.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Szultán, operette. Este: Fernando, dráma. Márkus Emilia vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)

Hétfő: Modell, operette. (Páros bérlet.)

Kedd: Csókon szerzett vőlegény, bohózat. (Páratlan bérlet.)

Szerda: Cigány, népszimf. (Páros bérlet.)

Csütörtök: Kis herceg, operette. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Kis herceg, operette. (Páros bérlet.)

Szombat: Bob herceg, operette. (Páratlan bérlet.)

Folt, amely tisztít.

— Márkus Emilia vendégjátéka. —

Márkus Emilia második fellépésül *Mathildet* választotta, ezt a remek drámai szerepet, mely annyi alkalmat ad, a fokozódó szenvedélyek kifejezésére. A szenvedélyes érzések természetesen csak akkor törhetnek ki tulajdonképeni elementáris erővel, ha a partnerek, kiket körülötte csoportosít a költő, ép oly közvetlenséggel tolmácsolják a dráma érdekesítő eseményeit.

Ezt a közvetlenséget ma nem igen tudtuk felfedezni, mert *Göcz Aranka* *Enriquetájában* nem volt az daemoni erő, nem volt az a rosszaság, az a gyűlölet, az a romlottság, mely egész lényét uralja, egész egyéniségét jellemzi; mert *Fernando* (*Könyves*) szíve nem volt oly meleg, lelke nem volt oly elhatározott érzelmi, nem voltak oly kifejezésteljesek, mint azt helyzete, melyre a drámai bonyodalom őt sodorja, azt parancsolólag megkövetelik; mert *Don Justo* (*Győre*) nem volt egyenességében, jellemében oly imponáló, mint azt az igazság, a meggyőződés elírja.

Ezeket a hiányokat mind érezte a közönség, de csak kevésbé maga a vendég, ki mind eme fogyatkozások közepette művésznő volt a szó elragadó értelmében, úgy annyira, hogy csak az élesen megfigyelő elmélkedhetett a fölött, hogy *Márkus Emilia* teljesen egyenrangú környezetben, mily fenomenálisan magasan állhatott volna e rendkívül bálás drámai szerepében.

Márkus Emilia nem pózolt egyetlen egy jelenetében sem, nem szavalt egyszer sem; pedig erős és csengő organuma zajos hatások közt arathatta volna le az olcsó dicsőséget. Ott, ahol vidéki kollégái a legmagasabb hangot ütnek meg, ott ő suttog és ebben a suttogásban rejlett az óserő, a szívnek minden ideg-

bontó forrongása. A zsúfolt ház megértette őt és zajosan tapsolt, minden felvonás után ötször-hatszor hívta a függöny elé.

Az előadás külső hatásait tekintve, fel kell említenünk az új szecessziós dizstermet, melyet Vég István sok fantáziával és színezési raffinériával megfestett. A színlap azt jelzi, hogy szecessziós-terem; ez annyit tesz, hogy azt megbírálni nem szabad; mert ha bármit is hibáztatnánk benne, a válasz az volna, hogy ezt nem tetszik nekünk megérteni, mert hisz ez ép a szecesszió sajátossága, hogy a hiba nem is hiba, hanem kitünőség. Azért hát mondjuk meg nyugodt lélekkel, hogy ez az új dizster nagyon szép, tetszetős, bizarr, de azért szecessziós. Carolus.

* Márkus Emilia holnap vasárnap lép fel utoljára Sardou híres színművében, a „Fernando”-ben. A művész mellett Gazdi Aranka, F. Csígházi Etel, Aradi Ida, Füredi, B. Szabó és Sarkadi játszanak.

* A szultán. A vasárnap délutáni közönségnek Zilahyné először fogja játszani a Szultán címszerepét, a többi szereplők Rózsa Lili, B. Répási Gusztó, J. Pajor Ágnes, Polgár, Füredi, Sarkadi és Bejczy.

* Hangverseny-körut. Nánássy Géza, a budapesti Vigszínház volt tagja, a hírneves népdal-énekes, holnap Világoson hangversenyt rendez. Programjába a legszebb magyar népdalok kurucnótái vannak felvéve, a melyek megérdemlik, hogy nagy közönség hallgassa őket végig. Nánássy a közelebbi napokban Borosjenőn és Kisjenőn is rendez egy-egy hangversenyt, aztán Pálmay Ilka és Kun László, a kiváló cimbalom-művész társaságában külföldi körutra megy, hogy ott is dicsőséget szerezzen a magyar nótának.

* Székely Irént, az aradi színtársulat egykori kedvenc primadonnáját, ki most a szegedi társulat tagja, öt éves szerződéssel kínálta meg a „Theater an der Wien” igazgatója. A művész a szerződést egyelőre, tekintettel Szegeden vállalt kötelezettségére, nem fogadhatta el; mindössze egynéhány esti vendégszínházban állapodott meg és valószínűleg a jövő hó folyamán Szaftit fogja játszani a bécsi „Theater an der Wien” színházban.

A kassai sikkasztás.

(Ujabb részletek a panamáról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Hirt adtunk már arról a nagy sikkasztásról, amit Kassán két hűtlen városi tisztviselő, Horalek Ferenc főpénztáros és Hollay Adolf volt főszámvevő követtek el, kikre a vizsgálat eddigi adataiból 125,000 korona eltűntetése derült ki. A részleteket Kassáról a következőkben jelentik:

A sikkasztás híre husvétvasárnap járta be a várost, amikor az egyik kassai lap azt írta, hogy a város tulajdonát képező erdőkből elárusított tűzifa árát szabálytalanul kezelik, sőt hogy a fa eladásából befolyt összegnek tetemes része hiányzik. A cikk alapján Münster Tivadar polgármester nyomban megindította a vizsgálatot, de ennek a vizsgálatnak során nem merült fel hiány. Pedig már régebben, a hírlapi cikk megjelenése előtt Sipos Bertalan akkori alszámvevő felfedezte a visszaéléseket, erről az illetékes hatóságnak jelentést is tett, de botránny nem származott belőle, feljelentés sem történt, mert Hollay Adolf akkori főszámvevő Horalek Ferencel együtt 20.000 koronát fizetett be a város pénztárába. Most ez ujságcikk újra a város tűzifapénztárára fordította a főispán figyelmét.

A város erdeiből származó fát két kassai kereskedő, Krigerbeck Ferenc és Lasdalmér Ödön árusítja, illetőleg az utalványok náluk kaphatók; ők az eladott utalványok árát befizetik a városi pénztárba s ezt a pénztárt déz-

málta meg Horalek és Hollay. Péchy főispán a vizsgálat eredménye alapján nyomban fenyítő feljelentést tett a két sikkasztó ellen s a rendőrség az ügyészség utasítására letartóztatta Horaleket és Hollayt, ezenfelül a főispán elrendelte a fegyelmi vizsgálatot Sipos Bertalan jelenlegi főszámvevő és Szőnyey István erdőmester ellen is. Horalek Ferenc vagyonos ember hírében állt. Sokféle és kiterjedt vállalkozása révén sok pénzt forgatott, különösen bortermeléssel foglalkozott s nemrégiben Izsákon, Kecskemét mellett vásárolt nagy kiterjedésű szőlőt s ennek megmunkálása sok pénzt igényelt. Apósa, Altenberger Péter, vagyonos hentesmester, ki vejével üzleti összeköttetésben állott s akit a sikkasztás első hírére felhívtak, hogy pótolja a veje által elsikkasztott közpénzt, de Altenberger ezt kerekén megtagadta. Szőnyey István erdőmester is nagy lábon élt és folyton adósságot csinált.

A sikkasztási ügyben tegnap egész nap folytatták a vizsgálatot Péchy Zsigmond főispán vezetése mellett. Az előző nap megállapított 53,647 korona pénztári hiányon kívül a rendőrségi nyugdíjalapnál 25.000, a dóm-építési alapnál 11,000 s a házi pénztárnál 18.000 korona hiányt konstataáltak. Horalek Ferenc továbbá elsikkasztotta a gázgyár által április 14-én befizetett 3368 korona bérösszeget s a pénzt kézbesítő szolgának kis papírnyugtát adott a pénz felvételéről, de az összeget sem a bevételi naplójába, sem a pénztárkönyvébe nem vezette be. Az egész hiány eddig — mint már említettük — 125,000 korona.

A rendkívüli tanácsülésen elhatározták, hogy Horalek minden ingó és ingatlan vagyonára biztosítási végrehajtást és bűnügyi zárlatot kérnek, mit a törvényszék elnöke és az ügyészség 125,000 korona erejéig nyomban el is rendelt. A városi pénztár ideiglenes vezetését Juhász Mór rendőrfogalmazóra bízták s egyben a pénztár további lezárását a vizsgálat befejezéséig elrendelték.

Mialatt vizsgálat folyt, Horalekhez a fővárosi banktól távirat érkezett, melyben értesítik hogy a kért 110,000 korona kölcsön felét ingatlan vagyonára megadják. Ez jele annak, hogy Horalek a katasztrófa bekövetkezését sejtve, a fedezetről gondoskodni kívánt, de elkészt.

Horalek ingatlainak értéke meghaladja a 300.000 koronát, mely részben örökölt vagyon. Sikkasztásainak rugója merész spekuláció a szőlőművelés terén. Abauj Tihanyban földbirtokot vásárolt s miután forgó tőkében megszu-
rult, városi pénzen fedezte a hiányt. Horalek különben roppant visszavonultan élt és mindig újabb spekuláción járt az esze. Kassavidéki bora messze földön híres.

A város szervezeti szabályzat szerint anyagilag felelős az ellenőrzéssel megbízott Münster Tivadar polgármester, Sipos Bertalan főszámvevő és Hollay Adolf volt főszámvevő. Münster Tivadar három heti eredménytelen vizsgálatának magyarázata az, hogy Horalek valószínűleg az alapítványok és alapok pénzével számolt el egy és ugyanazon pénzzel.

Horalek tagadja bűnösségét és egyre az hajtogatja, hogy ellenségei a pénzt ellopták. Horaleket már az ügyészségre szállították. Bodnár Ferenc vizsgálóbíró folytatja a kihallgatást. Péchy főispán sürgős távirati felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, hogy a számfejtő és pénztári könyvnek megvizsgálására szakközvegeket küldjön ki.

Április 21-én rendkívüli városi közgyűlést tartanak, melyen a főispán beszámol és az összes, az ellenőrzést mulasztó tisztviselők ellen a fegyelmet fogják elrendelni.

Országos vihar.

(Hó és orkán a fővárosban. — Megrongált táviró és telefon huzalok. — A hírszolgálat szünetel. — Térdig érő hó a felvidéken. — Megakadt vonatközlekedés. — Fagykár és árvíz.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 18.

Április hónapról szokták mondani, hogy szeszélyes időjárást hoz. Az idei április azonban fenegyerek, az időjárás, mit magával hozott, több mint szeszélyes, egyenesen veszélyes.

Az ország minden részéből megdöbentő jelentések érkeztek ma a fővárosba. A vidék nagy részétől s a külföldtől a táviró- és telefonhuzalok megrongálása miatt a hírszolgálat teljesen el van zárva. A zord s a télinel is keményebb idő valóra váltotta a gazdák aggodalmait: minden gyümölcs elpusztult virágjában.

Itt Aradon is lehetett a szelét érezni annak a nagy orkánnak, mely az ország legnagyobb részén a mai nap folyamán végigharsogott. Az idő, mely tegnap még szinte tavasziasan barátságos volt, ma egyszerre kemény, szeles hidegbe csapott át. Az emberek sietve vették fel téli kabátjaikat és most aggódva várja mindenki, hogy mi lesz? Visszafejlődik-e a megindult tavasz télnek, avagy csak áprilisi tréfát járát velünk az időjárás?

Az alábbi jelentések, melyek az orkán pusztításairól számolnak be, elég szomorú képet nyújtanak.

A budapesti posta- és távirdaigazgatóság ma hivatalosan közlésezi, hogy a múlt éjjel dühöngött vihar Magyarország és Ausztria nagy részében a táviró- és telefonvonalakat teljesen megrongálta, minek következtében a táviró- és telefonforgalom bizonytalan ideig több vonalon szünetel. A forgalom helyreállításán minden irányban nagy munkáscsapatok dolgoznak.

Zsolnától Tardoskédig a hatalmas erejű vihar kitepte az összes táviróoszlopokat. Két oszlopköz dróthálózata Tardoskéd állomásnál beleakadt a berlini gyorsvonat kéményébe, mely magával ragadta a dróthálózatot oszlopostól együtt. A vasuti töltések menetét térdig érő hó borítja.

Budapesten ma az egész napon olyan téli hóvihar dühöngött, a milyen karácsony táján volt az ország nagyobb részén. A hőmérő leszállt a fagypontra. Mindenütt fűtnek és az összes vonatok nagy késéssel érkeznek. Az ujságok hírszolgálatát is alaposan megzavarta az országos vihar. A budapesti szerkesztőségek alig kapnak postát. Az időjárás az ország fővárosát csaknem teljesen elzárta a külföldtől és a vidéktől, a telefon és távirat forgalom részleges megszűnése folytán.

Az ország minden tájékáról téli, hideg, zord időjárásról érkeznek jelentések.

Moórban a tegnapi nagy esőzés után ma hajnal óta erősen havazik.

Szegvárdon tegnap villámlás és menydörgés között órákig tartó záporos szakadt. Ma reggel nagy havazás állott be. Az eddigi időjárás a gyümölcsben nagy károkat okozott.

Veszprémben és környékén hajnal óta nagy szélviharban erősen havazik. A vonatok közlekedése minden irányban megakadt. A Bakonyból térdig érő havat jelentenek. A gyümölcsösök elpusztulnak. A szőlőkben óriási kárt tett a rossz időjárás. Az orkán kocsikat dönt fel.

Selmecbányán két nap óta havazik és nagy szélvihar van.

Pakson ma reggel 5 órától iszonyu szélvész mellett erősen havazik. A táj egészen fehér. Tegnap este villámolt és menydörgött. A levegő nagyon lehült. Az alacsonyabb helyeken a vetések, szőlők vízben állanak. A Duna erősen árad, de veszélytől a védgát-területen nem tartanak.

Pécsről táviratozzák, hogy az éjjel erősen télire fordult az idő. Az erős hófúvás következtében a háztetőket és földeket 3—4 centiméteres hóréteg borítja. A hideg időjárás a veteményekben és szőlőkben már igen jelentékeny kárt okozott. E vidék déli fekvésénél ennyire abnormális időjárásra a legöregebb emberek sem emlékeznek.

Ujvidéken tegnapi virradó éjjel erős fagy volt, a mely a szőlőkben, gyümölcsökben és kertiveteményekben igen nagy kárt okozott. Ma erős szél és hideg van. A vonatok késve érkeznek.

Budapestről táviratozzák a késő éjjeli órákban, hogy a havazás estefelé megszünt. A viharok számos sebesültje van, mintegy 15—20 embert szedtek fel az utcákon sérülve, s ezeket a mentőkhöz szállították.

Román jegyzőkönyv Aradmegye közgyűlésén.

(A románok indítványa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Aradmegye törvényhatósági bizottságának szerdán tartandó közgyűlése elé most, az utolsó időben indítványt nyújtott be több társával egyetemben Veliciu Mihály törvényhatósági bizottsági tag, kisjenői ügyvéd. Az indítvány nem kisebb kivánsággal járul a közgyűlés elé, mint hogy a megyegyűlés jegyzőkönyveit ezután ne csak magyar, hanem román nyelven is vezessék.

Hogy a kivánságot nem fogja teljesíteni a megye törvényhatósága, az természetes, akár-hogy is készülődik a csatára a túlzó románok táborára. Mert csatározás lesz, az bizonyos, s szerdán délelőtt sok román szó fog elhangzani a megyeház nagytermében.

Veliciu Mihály és társai erősen szervezkednek a gyűlésre, mutatja ezt a Tribuna Poporului mai számában közölt felhívás, mely a következőképp szól:

A jövő hét szerdájára vannak összehívva a megye törvényhatósági bizottságának tagjai a megye tavaszi közgyűlésére. Az a szép és magaslatos harc, melyet eddig vittünk Aradmegye eddigi gyűlésein, csak kezdete volt a népünk igazsáért és megerősítéséért indított nagy küzdelemnek. Felhívást küldünk a megyegyűlés összes román tagjaihoz, hogy ne hiányozzék közülük egy sem erről a közgyűlésről, mert csak az összesek jelenlétében tudjuk elérni azt a célt, melyet magunk elé tűztünk. A Club Comitatens Román központi bizottsága a következő meghívót küldte tagjaihoz:

Tisztelt Uram!

Tudomására hozzuk, hogy a megye törvényhatósága az új naptár szerint 1903. április 22-ik napjának reggel 9 órájára van összehívva közgyűlésre, melynek napirendjére reánk románokra nézve nagyjelentőségű ügyek vannak kitűzve.

Éppen azért meghívjuk és kérjük, hogy a nevezett közgyűlésen feltétlenül személyesen jelenjék meg és hasson oda, hogy a többi román testvéreink is megjelenjenek. A közgyűlés előtt tanácskozást fognak tartani a közgyűlés sorrendjének tárgyairól.

Arad, 1903. április 6-án.

Veliciu M., elnök. Vatienu Tr., jegyző.

A villamos refakciókhoz.

Arad, április 18.

Egy olvasónk ma az alábbi figyelemreméltó levelet intézte hozzánk:

Tisztelt Szerkesztőség!

Nagy szolgálatot tett az Aradi Közlöny a közönségnek azzal, hogy ráterelte a figyelmet a Villamos Társulat szerződésére, mert az ebből fejlődött vitának, meggyőződésem, hogy a nagyközönség látja hasznát, akár úgy, hogy visszakapja a neki járó refakciókat, akár pedig úgy, hogy a villamárakat le fogják szállítani.

Van azonban a sokat vitatott szerződésben két passzus, melyeket eddig nem hoztak a nyilvánosság elé a vita folyamán. (Az egyikre lapunk legutóbbi számában rámutattunk. A szerk.) E két pont a 85-ik és a 76-ik, melyek voltaképpen kiegészítik egymást. Az előbbi így hangzik:

A vállalkozó árammérőket csak oly esetekben használhat, amikor a legmesszebb menő engedmények dacára sem sikerülne az illető fogyasztókkal átalány összegre nézve megállapodásra jutni.

Hogy ez a pontja a szerződésnek holt betű volt mind a mai napig, azt nem kell bizonyítgatni. Aradon az átalány céljából senkivel kísérletet nem tettek, még kevésbé történt meg, hogy a Villamos Társulat „a legmesszebb menő engedményeket” helyezte volna valakinek kilátásba.

Pedig a szerződés e pontjának szigorú betartásáról gondoskodik a szerződés 76-ik pontja, amelyben az foglaltatik, hogy:

A szerződésben foglalt feltételeknek meg nem tartása, vagy megszegése egyes esetekben a vállalkozó ellen bírság alkalmazható. Es pedig:

e) ha a vállalkozó a 35. stb. pontokban foglalt kötelezettségeinek eleget nem tette, vagy azok ellenére cselekednék, végül pedig ha az azon pontokban a város részére biztosított jogok érvényesítését megakadályozná, esetről-esetre 10—100 frtig terjedhető bírsággal sújtható.

A Villamos Társulat a szerződés 85-ik pontját nem tartotta be. Ám kérdezem, hány esetben gazdagodott a városi szegényalap a vállalat 15—100 frtig terjedhető bírságpénzeivel? Egyetlen egyben sem.

És ez a Társulat mer fenhéjazva hivatkozni arra, hogy tiszteli a közönség jogait és ismeri a maga kötelezettségeit!

Kiváló tisztelettel:

Egy villam-fogyasztó.

Lapunk legutóbbi számában megjelent vezércikkre vonatkozólag Maresch Gyula ur nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyben helyreigazítani kéri azt, hogy a Villamos Társulat igazgatója nem azon a napon járt nála, amikor az „Aradi Közlöny” a nevezetes szerződést napvilágra hozta, hanem a rákövetkező napok valamelyikén és hogy nem direkt a villam árának leszállítása ügyében jött hozzá.

E helyreigazításnak, mely a dolog lényegét különben sem érinti, a következőkben készséggel helyt adunk:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Az „Aradi Közlöny” mai számának vezércikkében reám vonatkozó, különben teljesen pontosan reprodukált adatok, némileg kiegészítésre, illetve helyreigazításra szorulnak.

Igaz, hogy Fényes Dezső ur nálam járt és kilátásba helyezte, hogy az esetben, ha a villamárak leszállításáért kérvényt nyújtanék be a villamos társulathoz, ugy-e kérvényt pártolól fogja felterjeszteni; — de szüksé-

gesnek tartom rektifikálni azt, hogy Fényes ur nem azon a napon, melyen az „Aradi Közlöny” cikke megjelent, s nem direkt ezért jött be hozzám, hanem csak beszélgetésünk folyamán került e tárgy felszínre. En mindaddig a kérvényt be nem terjesztettem, hanem amint annak idején is kijelentettem, megvárom a dolgok folyamán.

Tisztelettel

Maresch Gyula.

SPORT.

+ Az Aradi Tornaszegetés azon tagjait, a kik a folyó évi május hó 21-én és május hó 31. és június hó 1-én Budapesten tartandó tornaünnepélyekben való részvételre magukat kötelezték, tisztelettel fölkérem, hogy hétfőtől kezdve minden torna-órán pontosan megjelenni sziveskedjenek. Nagy Sándor tükárművezető.

Rab-önkéntes a várban.

(Három évi fegyházra elítélve.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Néhány nap előtt három vörös galléru debreceni baka szuronyos puskával egy fegyencruhába öltözött, de urias arcu, szép szőke fiatal embert kísért végig a város főterén a vasuti állomástól az aradi várba. A megindító felvonulásnak sok nézője akadt s nem egy embernek esett meg a szíve a láncra vert rabon, kinek szép arcán ugyanott hagyott a szenvedés és a kétségbeesés.

Ha volt valaha rab, akinek oka volt a kétségbeesésre, úgy ennek a fiatal katonafegyencnek van oka. Egy reményekkel s ábrándokkal teli élet tragikus regénye kezdődik ezzel a rab-sággal, amelynek kezdete azonban a remények és ábrándok végét jelenti. A börtönből kiszivárgó hírek szerint nincs nap, hogy a fogságba került debreceni önkéntes zokogása fel ne verje a cellák csendjét, s azt mondják, hogy a szerencsétlen sorsu fiu sirása a legedzettebb szívű rabot is megindítja.

Az aradi vár legújabb fegyencének sorsáról tudósítunk a következő értesülést szereztük:

A debreceni önkéntes-osztály egyik legrokonszenvesebb katonája volt Szelle Béla, akit a „legszebb gyerek”-nek hívtak társai. Az alig husz éves fiatalember tavalyelőtt végezte el Debrecenben a középiskolát s októberben berukkolt mint egy éves önkéntes a debreceni 89-ik közös gyalogezredhez.

A télen az önkénteseket, ezek között Szelle Bélát is őrségre küldték s januárban, mikor azok a dermesztő hideg idők jártak, Szelle önkéntest a leghidegebb napok egyik éjszakáján a garnizon-areszt-hez rendelték ki őrség-szolgálatra. A téli éjszaka huszonkét fokos hideget hozott a szegény katonákra s az ilyen viszonytagságos időjáráshoz nem szokott önkéntes nem bírta a fagyasztó hideget elviselni.

Másfél óráig tűrte a borzasztó hideget s mikor a füle és a lába fagyni kezdtek, nem volt képes tovább járni az őrségen. Meggondolatlanul ekkor arra a gondolatra jutott, hogy az egyik cellába megy be néhány percere melegezni. Kinyitotta egy zárka ajtaját s bement a cellába, melyben két katona volt elzárva, s leült azok ágyának szélére, hogy ott felmelegszik s aztán újra kiáll a silbak elé.

Szerencsétlenségére éppen ezalatt érkezett oda az őrző s ez Szelle a cellában, a rabok ágyán ülve találta. Ezt természetesen bejelentették, az önkéntest hadbíró elé állították, a mely Szelle Bélát három évi fegyházra ítélte el. Büntetését súlyosbítja az, hogy önkéntesi jogát

is elvesztette, s ha a három éves-rabságot leüli még három évet kell közönséges bakaként szolgálnia.

Borzasztó elképzelni is, hogy ez a hat évi szenvedés milyen nyomot fog hagyni egy fiatal ember életében, akit pályája kezdetén fosztottak meg a szabadságától s talán jövő boldogulásától is.

Aradi sütők gyűlése.

(Mozgalom az országos kongresszus ügyében. — Készülék sztrájk?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18

Az aradi ipartestület sütőipari szakcsoportja érdekes ülést tartott tegnap este, Klein Ignác elnöklésével. A gyűlésnek fontos határozata volt, a melylyel akciót indítottak az országos sütőipari értekezlet iránt.

Az országos értekezleten a pékkarnak sok baját akarják megvitatni. Ezek között az első, hogy a sütőiparosok helyzete a háziiparszerű kenyérsütőkkel szemben, mint a minők pl. a pécskai kenyérsütők, nincs szabályozva. Kárunkra van a sütőműhelyek vasárnapi munkaszünetéről, Hegedüs Sándor által kiadott rendelet is, amely gyakran lehetetlenné teszi, hogy a pékek hétfőn friss süteményt szolgáltatassanak. A mellett a rendelet sok zaklatásokra ad okot; az aradi iparhatóságnál egész csomó bírságolás van a helytelen rendelet miatt.

Ezen bajok érlelték meg az aradi sütőipari szakcsoport tagjait, hogy az országos értekezlet eszméjét megpendítsék, annyival is inkább, mert az eddig tartott általános iparos-kongresszusokon a sütők helyzetével sohase foglalkoztak. Az értekezlet határozatából a szakcsoport megkeresi az ország összes ipartestületét az iránt, hogy Budapesten országos sütőipari kongresszus tartassék s ha azok hozzájárulnak, a kongresszus rendezésére a budapesti sütők és cukrászok ipartestületét kéri föl.

Az ülésen szó került, habár nem hivatalosan, arról a hírről, hogy az aradi péksegédek között sztrájk-mozgalom van készülöben. Debrecenben, ugyszintén Nagyváradon már kimondták a péksegédek a bérharcot s úgy beszéltek, Aradon is nemsokára átadják az iparhatóságnak a követeléseiket tartalmazó memorandumot. Miután azonban ez eddig nem történt meg, a szakcsoport se tartotta szükségesnek, hogy az ügyvel érdemlegesen foglalkozzék.

HIREK.

— Főhercegi vadászatok Kisjenőn. Kisjenői tudósítónk jelenti, hogy József Ágost főherceg és Augusztina főhercegnő kisjenői kirándulását a rossz, zord idő teljesen elrontotta. A főherceg ma délelőtt Libits Adolf udvari tanácsos, jószágkormányzó, délután pedig Augusztina főhercegnő kíséretében ment ki vadászatra. A kedvezőtlen idő miatt azonban a vadászat kevés eredménnyel járt. A főhercegi pár kedden hagyja el Kisjenőt.

— Ülés a vasutnál. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága holnap délelőtt ülést tart, melyre ma este Aradra érkeztek Hieronymi Károly belső titkos tanácsos, orsz. képviselő, Schubart Pál dr. titkos tanácsos (Berlin), Meskó Sándor dr. csanádmegyei főispán és Kristóffy József orsz. képviselő. Az igazgatósági ülést a gyengélkedő Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, vezérigazgató lakásán fogják megtartani.

— Katholikus gyűlés a városházán. Holnap, vasárnap délután 4 órakor, mint említettük,

Arad város katolikusai értekezletet tartanak, hogy megbeszéljék, milyen legyen az új templom belső felszerelése és milyen anyagi eszközökkel tegyék lehetővé, hogy az új templom belseje méltó legyen a diszes külsőhöz. Az értekezlet előreláthatólag rendkívül népes lesz s jelen lesznek mindazok, kiknek szívében fekszik az aradi szentegyház sorsa. A gyűlésen a minorita rend, mely Urbán Ivánné védnöksége alatt az értekezletet egybehívta, szívesen lát minden katolikust nem- és kerkülömbőség nélkül.

— Papp I. János püspök Aradon. Papp I. János aradi gör. kel. román püspök ma este budapesti és szebeni utjáról visszatért Aradra, hogy az óhitű husvéti ünnepeket itthon töltsék.

— A nyári menetrend. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága ma bocsátotta ki nyári menetrendjét, a mely május 1-én fog életbe lépni. Az új menetrendben az a legnevezetesebb, hogy Arad és Szeged között naponta három vonat fog közlekedni, a mennyiben az eddig Mezőhegyesről Szegedre és onnan vissza indított személyvonat nem Mezőhegyesről, hanem Aradról indítatik s visszafelé szintén Aradig jön. Az új vonat Aradról reggel 5 órakor indul s délelőtt 9 óra 35 perckor érkezik Szegedre. Visszafelé indul Szegedről este 6 óra 29 perckor és Aradra érkezik este 10 óra 33 perckor. A másik két vonat menetrendje a régi marad. Még egy változás lesz, és pedig az arad-brádi vonalon, a melyen (május hó 1-től) Gurahonc-Jószáshelyről d. u. 2 óra 54 perckor személyszállítással egybekapcsolt tehervonat indul Brádra, s onnét este 6 órakor indul vissza Gurahoncra. Egyebekben úgy ezen, mint több vonalakon a most életben levő menetrend változatlanul megmarad. Megemlítjük végül, hogy a menetrendbe már az Arad és Mezőhegyes közötti motoros menetek is be vannak illesztve.

— A katonai javaslatok ellen ma újból jartak küldöttségek a fővárosban. Hódmezővásárhely 150 tagú küldöttségét Endrey Gyula, Hajduböszörmény, Szoboszló küldöttségét pedig Benedek János, Bakonyi Samu, Kovács Gyula, Rákosi Viktor és Papp Elek képviselők vezették tisztelegésre Apponyi Albert gróf elé. A hajdúvármegyei küldöttek szónoka Papp Elek volt. A tisztelegő küldöttségnek Apponyi gróf azt válaszolta, hogy üdvözli a küldötteket s iparkodni fog, hogy a nemzet közakarata jusson kifejezésre. A hajdúvármegyei hatszáz és a vásárhelyi 150 küldött a karzaton helyezkedett el. A bajduk küldöttsége megkoszorúzta Bocskaynak az Andrássy-úti köröndön álló szobrát, hol Rákosi Viktor beszélt, Benedek János pedig alkalmi költeményt szavalt.

— Erzsébet Amália rennciációja. Erzsébet Amália főhercegnő, kinek a napokban lesz az esküvője Lichtenstein Alfréd herceggel, mint Bécsből távirat zták, ma tartotta ünnepélyes rennciációját. A szertartásnál Goluchowszky gróf külügyminiszter interveniált s jelen voltak a Bécsben időző összes főhercegek, a völegény, Széll és Körber miniszterelnökök, Wlassics közoktatásügyi miniszter s az osztrák kabinet tagjai.

— A román zsinat. Az aradi görög keleti román szentszék összes tanácsal csütörtökön Papp I. János püspök elnöklésével plenáris ülést tartanak, a melyen a vasárnaphoz egy hétre kezdődő egyházmegyei zsinat előkészítésével foglalkoznak.

— Aradmegyei közgyűlése. Szerdán tartja Aradmegyei törvényhatósági bizottsága tavaszi közgyűlését, melynek előkészítésére ma ülésezett az állandó választmány. Az érdekesebb ügyek között sorra kerül a közkórházi bizottság javaslata egy 1440 koronával javadalmazott orvosi és egy ápolói állás szervezésére, továbbá hogy a régi kórházi épületek tatarozására

50.000 korona irányoztassék elő. A kiadások a kórház jövő évi költségelirányzatának keretén belül vétessék fel. Az állandó választmány a javaslatot elfogadásra ajánlja. Az eleki járás közönsége járási menházat létesít, s ehhez hozzájárulást kér a megyétől. Az állandó választmány a hozzájárulást javaslatba hozza. A kereskedelemügyi miniszter értesítette a megyét, hogy az országban tíz utmestéri iskolát alapít, melyekben úgy az állami, mint a törvényhatósági utmesterek kiképeztetnek, úgy hogy a kisebb ut- és hid-építkezéseknél az államépítészeti hivatalok kiküldöttel nélkülözhetők legyenek, mi által megtakarítás érhető el. Az iskolák felállításai költségeit maga viseli az állam, de a felszerelésre, beruházásra, a tanerők fizetésére annyiszor 60 koronát kér a törvényhatóságoktól, ahány utmester működik a területén. Ezenkívül a tanfolyamra berendelt utmesterekért 270 korona személyi pótlék fizetendő. Aradmegyének tíz utmestere van, s így 600 koronát fizetne. Az állandó választmány üdvözli az intézményt, de tekintettel arra, hogy az utalap ugyis ki van merítve, a hozzájárulás megszavazását nem javasolja, míg a személyi pótlékot igen.

— Körorvosválasztás Déznán. A déznai községében ma délelőtt tartották meg a megüresedett körorvosi állásra a választást. Három pályázó közül Csatt Aurél dr., naszodi orvos választották meg. Kivüle pályáztak még Titusz Liviusz dr. pécsi és Nádudvari Béla dr. erdélyi orvosok.

— Házasság. Schwarz Herman, a Schwarz Simon és Fiai aradi cég beltagja, f. hó 26-án köt házasságot Budapesten Sréter Miksa leányával, Irén kisasszonnyal.

Popp János, aradi származású csernai földbirtokos holnap, vasárnap tartja esküvőjét Bécsben Zentler Gina kisasszonnyal, özv. Zentler Klára urnó bájos leányával.

— Mi lesz az ujonccokkal? Bécsen át arról értesül a Pécsi Napló, hogy a hadügyi kormány mivel most már nem lehet arra reménye, hogy az ujoncjutalékot idejekorán megszavazza a magyar országgyűlés, már kieszelte annak módját, miképpen tartsa meg a hadsereg szükséges létszámát. A hadügyi kormány intézkedett hogy az évről-évre szokásos szabadságolástól Magyarországon eltekint. Eddig két évi szolgálat után azokat, akik elegendő képesítést sajátítottak el két év alatt, elbocsátották. Ez most nem fog megtörténni. A hadsereg vezetőségének nem áll más út nyitva, hogy az ujoncokat pótolja, mint ha szigoruan ragaszkodik a hároméves katonai szolgálathoz. Ezáltal igen sok család elveszti a szabadságolás beneficiumát, ami igen sokaknak nagyon is rosszul fog esni. Ha ugyan igaz ez az értesülés.

— A balkán mozgalmak. A táviró ma a Balkánról komoly készülődések hírért hozza. Novibazárban, mint jelentik, feltűnően megerősítették a helyőrséget. A lakosság izgatott. Mindenfelé a Balkánon való előnyomulás előkészületeiről beszélnek.

— A pápa Bécsben? Ez a csodabogár számba menő hír az osztrák fővárosból érkezik. Még onnan is föntartással közlik. Kuriozitás szempontjából regisztrálhatjuk mi is. Csupán arról van benne szó, hogy vatikáni körökben azzal az eszmével foglalkoznak, hogy a pápa székhelyét Rómából Bécsbe helyezték át. Ez a különös gondolat állítólag egy nagy befolyású bécsi urnak a fejében fogamzott meg. Szerinte a pápa helyzete Olaszországban egyre kényesebb s emiatt a tekintélye is szenved. Franciaország, a katolikus egyház egyik legrégebb gyermeke, napról-napra vallástalanabb. Spanyolország talaja csak látszólag erős a vallásban. Tehát az összes katolikus nagyvárosok között Bécs az egyetlen, amely szerencsés földrajzi fekvése és tiszta katolikus érzületénél fogva méltó volna arra, hogy a pápának székhelyül szolgáljon. Így a bécsi hír. Tavaszodik...

— **Ügyvédi körökből.** Mint értesülünk, *Parrecz Béla* dr. ujaradi ügyvéd irodáját közelébb ismét vissza fogja helyezni Aradra s elfoglalja állását mint az *Aradi polgári takarékpénztár* jogi tanácsosa is. Az aradi ügyvédi kamara közzé teszi, hogy dr. *Strauss Árpád* ügyvédet Vajda-Hunyad székellyel az ügyvédek lajstromába folytatónak felvette.

— **Tiszti orvosi vizsga.** *Hecht Adolf* dr. aradi magánorvos a tiszti orvosi vizsgálatot Kolozsvárott kitűnő sikerrel letette.

— **Az új vasut megnyitása.** A h. m. vásárhely—makó—szentmiklósi vasut megnyitási ideje fölött most már véglegesen döntött a kereskedelmi miniszter. Ma érkezett leiratában tudatja Csanádmegye hatóságával, hogy a megnyitást megelőző műtanrendőri bejárás napján *április hó 24-ét tüzte ki* s a bejárás a kereskedelmi miniszterium képviselével *Ney Ferenc* hajózási és vasuti főfelügyelőt bizta meg. Ápril 24-én nyitlik meg tehát az új vasut s másnap már megkezdődik Makó és Vásárhely között a menetrend szerinti közlekedés.

— **Az ellenzék a börtönben.** *Belgrádból* táviratozzák: A szerb hivatalos hatalom valósággal üldözi az ellenzéki embereket. A minap négy ellenzéki újság főszerkesztőit tartóztatták le, ezek közül ma hármat nagy óvadék letétele mellett szabadon bocsátották. Három nap óta újból megjelennek az ellenzéki lapok, de kijelentik, hogy az ország belső dolgairól nem szabad foglalkozniok. Ezért a lap élén, ott, hol a vezérek szokott megjeleneni, ártatlan dalokat és gyermekmeséket közölnek. A legutóbbi tüntetés miatt még harminc ember van börtönben. Tegnap 122 fiatal embert, köztük három elemi iskolás gyermeket, kibocsátottak a fogságból, a legtöbbet azonban csak ideiglenesen.

— **Ügyvéd — sikkasztás vádja alatt.** Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék vádtanácsa jogerős végzésével *Lenthe Gusztáv* dévai ügyvédet a btk. 462. § ba ütköző hivatali sikkasztás büntette miatt vád alá helyezte, a minek folytán az ügyvédi kamara legyelmű bírósága nevezett ügyvédet az 1887. évi XXVIII. t.-cikk 4. § b) pontja alapján az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztette.

— **Sütőmunkások országos sztrájkja.** Budapestről táviratozzák, hogy a sütőmunkások országos sztrájkra készülnek. A budapesti sütőmunkások szervezete indította meg a nagyszabású akciót és ma egy végrehajtó-bizottságot küldött ki, mely összegezte a követeléseket, a melyek a következők: 10 órai munkaidő, este 8-órás munkaszünet, 6 forint havonta kiegészítő, a fizetések fölemelése és május 1-én teljes munkaszünet. Ha a munkaadók a követeléseket nem fogadják el, akkor megindul az egész országban a sztrájk. A budapesti sütőmunkások mozgalmához már a vidéki sütőmunkások is hozzájárultak és ebbeli szándékukat bejelentették a pozsonyi, nagyvárad, szabadkai, debreceni, eperjesi, brassói, temesvári és veszprémi pékek. A sztrájk május 15-én kezdődik. Aradon is híre járt, hogy a sütők ilyen mozgalmat indítanak, sőt az aradi ipartestület sütőipari szakcsoportjának pénteken tartott ülésén ez a mozgalom szóba is került.

— **Áthelyezett állomási elöljárók.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága *Mitykó Endre* Muszka-magyarádi és *Papp Károly* alvácái állomási elöljárókat kölcsönösen áthelyezte.

— **Tüntetés egy temetésnél.** Szabadkán tegnap délután temették katonai pompával *Gábrly Andor* honvédtisztet. A végtisztességtételen megjelent a szegedi honvédszenekar is, mely a katonai pompánál a szokásos *Gotterhaltét* játszta.

E miatt az utca közönsége tüntetett. Nem akarták meghallgatni a *Gotterhalte* hangjait és tulzúgták a katonazeneka muzsikáját. Később a tüntetésbe belejötte csoportok a *Kossuth-nótát* énekelve járták be az utcákat.

— **A megyei lóosztályozó bizottság.** *Dálnoki-Nagy Lajos* dr. alispán körlevélben értesítette az aradmegyei főszolgabírákat, hogy a folyó évben tartandó lóosztályozáshoz az első bizottságba katonai részről *Nosztópi Emil* 8 ik honvéd huszárezredbeli százados, a második bizottságba *Jékely Alajos* nyug. huszár alezredes rendeltetett ki.

— **Leégett üveggyár.** Rimaszombatból táviratozzák: A *szinyobányai* nagy üveggyár ma délelőtt teljesen porrá égett. A kár 250.000 korona.

— **Két nővér tragédiája.** Mélyen megindító eset történt Diósdon, Budafok mellett. Két szép fiatal leány öngyilkossá lett, mert szerelmükben keservesen csalódtak. A két leány: *Garnich Erzsébet* és *Róza* 17—19 éves szép leányok. Anyjuk, apjuk már nem él és ők abból tartják fent magukat, hogy csipkéket varnak és egyéb finom fehérneműt készítenek a fővárosban egy csipkeáru cég részére. Nagyon ügyes és szorgalmas lányok és így szépen kerestek munkájukkal. Budapestben ismerkedtek meg fél évvel ezelőtt egy *Gyomán Károly* nevű abrudbányai születésű 27 éves fiatal emberrel, aki gazdatisztnak adta ki magát. Ez a Gyomán udvarolt mind a két lánynak, de úgy, hogy egyik sem tudott a másikról semmit sem. A ravasz ember, aki utazott a szegény, de szép leányok egyetlen kincsaré, a becsületére, értett hozzá, hogy elcsavarja külön-külön mindegyik fejét. Titokban találkozott, hol az egyik, hol a másikkal. Házasságot ígért a leányoknak és aztán mikor egymány célját elérte elpárolgott. A leányok a katasztrófa beálltával nem tudták több egymás előtt titkolni a dolgot és ez okozta kétségbeesésüket. Mikor egymástól megtudták, hogy hogyan csalták őket, az idősebbik leány, az Erzsébet, felkereste a hűtlent és számon kérte tőle gaztettét. Ez azonban csak kinevette a szegény lányt és amikor terhére lett, rendőrért akart küldeni. Szegény Erzsébet kitérte magát a lakásból és nővéréhez ment vissza. A két leány elhatározta, hogy öngyilkossá lesznek. Tegnap este bezárkoztak szobájukba és egy serpenyőn faszén gyújtottak meg. A szomszédok másnap reggel keresték őket, és a mikor az ajtót bezárva találták, rosszat sejtettek. Feltörték az ajtót és ott találták a két leányt eszméletlen állapotba. Az orvos rendelkezésre kórházba vitték a szegényeket, a hol most élet és halál között lebegnek.

— **A fékező halála.** *Temesvárról* táviratozzák: *Szabó Pál* 24 éves vasuti fékező ma reggel a személyvonat rendezésénél vigyázatlanságból két vasuti kocsi közé került. A két kocsi úgy összenyomta a mellét, hogy *szörnyet halt*.

— **Magyar név Kiskoru Gross Armin** kisje-női illetőségű aradi lakos családi nevének „Gara” ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Birtokcsere.** *Káprás Mihály* és neje *Csóbán Zsófia* eladják az aradi 2090. sz. tjkvben felvett illés utcai 90 sz. házat 1160 koronáért *Káprás János*nak.

— **Minden pontos embernek** gondoskodni kell, hogy szép látogató jegyei legyenek. Ajánljuk e célból az „Aradi Nyomda Részvény-Társaság” nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak csinos dobozban 2 korona.

— **Számtalan elismerőlevél** és azon hiteles orvosi nyilatkozatok, melyeket a fővárosi, vidéki és külföldi kórházakban folytatott kísérletekről és azok kiváló eredményeiről állítottak ki, bizonyítják, hogy a *Zoltán-féle* kenőcs a csusz- és köszvényes bajok biztos gyógyszere. Üvegje 2 kor. *Zoltán Béla* gyógyszerárában, Budapestben.

— **A vidékiek figyelmébe** ajánljuk, mai számunk utolsó oldalának középülésén apró betűkkel megjelent hirdetését) *Porter Vilmos* Nagy Áruházának Aradon, a Szabadság téren. Az Áruház, szétküldési osztályának kitűnő szervezése által, valóban abban a helyzetben van, hogy különösen a vidéki közönségnek a rendelések gyors és pontos eszközlése tekintetében tá-

masztott követelményeknek a legmesszebbmenő módon felelhesen meg. Ily formán a vidéki közönségnek meg van adva a lehetőség arra nézve, hogy a távoiból rendeléseket tehessen és hogy biztosan számíthasson arra is, miszerint pénzéért úgy lesz kiszolgálva, mintha személyesen tenné bevásárlásait. A rendelések továbbítására mint igen kényelmes eszközt ajánljuk a *Porter-cég* 324 számú városi és megyei telefonját, a melyre különben a helybelli közönség figyelmét is felhívjuk, mivel az Áruház cipőválasztékot, a házba, a nap bármely órájában és a város területén bármely távolságra szívesen elküld.

— **Minden nőnek** tudni kell, hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett *Balassa-féle* valódi angol *Ugorkatej* azonnal eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdeseget, fiatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg meg, ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 3 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1. 20 és 2 kor. Kapható *Balassa Kornél* gyógyszerárában *Temesvár*, *Aradon* *Vojtek* és *Weisz* uraknál, *Földes Kelemen* gyógyszerárában, *Tábor Gyula* gyógyszerárában *Pécskai-ut* 18, a honnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa* féle ugorkatejet kérni.

— **Dentolin fog-örme** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek* és *Weisz*nál, *Aradon*.

— **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: *Schwarz Cecília*, *Zágráb*. — *Steiner Konrad*, *Ujpest*. — *Reininger Paulina* *Cernovitz*. — *Feuerstein József*, *Szucsány*. — *Grünwald Samu*, *Munkács*. — *Brandstetter Lipót*, *Bécs*.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x — Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be *Mauthner Ödön* csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapestben a „Sétateri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréke. Ezeket már 29 éve szállítja *Mauthner* Budapest és a Margitsziget oly bamaultra méltó és gyönyörű sétateri részére.

— **x — Orvendetes dolog,** hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó aru érvényesülhet. Erre támaszkodva, mint tősgyökeres magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, modern berendezésű gyáramban készült kitűnő parmai ibolya szappanomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üdíti. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arcoké is nagy sikerrel használják. *Minden külföldi szappant háttérbe szorít.* 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készítője: *Szabó Béla* gyógyszerész, pipere szappangyáros *Miskolcon*. *Raktár Vojtek* és *Weisz* drogueria és parfüm-nemű nagykereskedésében *Aradon*.

— **x — Tollelte ügyek** A vegyileg tiszta „Kaiser borax” által a hölgyközönségnek egy segédszer ajánlatik, mely a bőr ápolásánál nagy fontossággal bíró szer. Nem különben a háztartásban is nélkülözhetetlen. Az előnyök abban állanak, hogy könnyebben kezelhető minden egyéb hasonló szerenél. A valódi „Kaiser borax” nélkülözhetetlen s fölötte jótékony hatással bíró szer az arc bőr szépitésére. A naponkinti használat elősegíti az arc bőr üdeseget és finomságát. A bőr foltosságát, tisztatlanságot eltünteti. Hygiénikus szempontból is csodálatos hatással bír, úgy a meleg fürdőknél, mint a hideg lemosásoknál, valamint a száj és fogak ápolásánál is, sőt a láb izzadás meggátolására is a legbiztosabban ajánlható. Közegészségi tekintetben is igen fontos desinfiáló-eszköz. De fölötte nagy értéke van a háztartásban, mint tisztító szer. Előnyösen használható a „Kaiser borax” az ezüst tárgyak és egyéb fémedények tisztítására, valamint tükör, ablak, lakirozott, vagy fényezett butorok, nemkülönbben a padozat bevonásánál is. Ezen szépitő, tisztító, desinfiáló tulajdonságain kívül még a mosásnál is felhasználható: fáradtság nélkül kezelhető előnyösebben minden egyéb más szerenél a „Kaiser borax”. A háziasszony semmi egyéb ily szert nem használhat föl oly sokoldalulag, mint éppen a „Kaiser borax”-ot, amely kapható minden drogueriában, gyarmatáru üzletben és anyagáru kereskedésekben. A bevásárlásnál a valódi „Kaiser borax” kell kérni piros cartonban. Nem elégséges csak pusztán boraxot kérni, mely igen sokszor, mint utánzat „Kaiser Borax” név alatt kerül ki egyes kereskedőktől. A valódi „Kaiser borax” a *Mack Heinrich* cég *Ulm a/D* külülegessége és egész *Oszt. Magyar Monarchiába* kizárólag *Voith Gottlieb* cég *Bécsből* III. szállítja a kereskedésekbe. A valódi „Kaiser borax” kizárólag mindig piros cartonokban 15., 30. és 75 fillérért kaphatók és főképp igen finom por alakjában kerül forgalomba. Minden „Kaiser borax” csomagban van egy kis kanál, nemkülönbben egy „Használati Utasítás”, a mely igen értékes és sokoldalú felvilágosítást ad a „Kaiser borax”-ról, mint szépitő, gyógy- és tisztító-hatással bíró szerrel.

A szecessziós szoba.

— A festőtáreből és a színpadról. —

Arad, április 18.

Ma este az aradi színpadon bemutattak egy új szoba díszletet, mely amíg csak le nem rongyolódik a vászna, ékessége lesz a színház díszlet-tárának. A *szecessziós szoba* ez, mely Végh Istvánnak, a színház festő-művésznének ecsetje alól került ki. Arról a dekoratív festészetéről, mely ezt a modern szecessziós termet elkészítette, érdemes hosszabban szólni. Érdemes hosszabban szólni arról a művészről is, aki bár szerényen meghúzódva dolgozik, a szebbnél szebb díszletek egész sorozatát festi. Azon sikerek nagy része, melyet Zilahy Gyula szerencsés volt elérni, nagyrészt az ő nevével vannak szoros összefüggésben.

Egy éve épen, hogy megismerkedtem ezzel a kis szürke emberrel, aki oly vakmerőn rakja fel nagy vásznaira a színeket, egy pár színt is ide, egy pár oda és készen van egy — erdő. Egy éve csak, hogy itt van közöttünk s már benépesítette a szebbnél-szebb díszletekkel színpadunkat, hogy igazi élvezet nézni azt a falut, vagy parkot, amelyet ő varázolt oda. Ott minden él és mozog.

Egy év előtt alig volt díszlet rendelkezésre s ma már ott állnak készen a szép zárt szobák: áll a „Halásos csend” pazar rokokó-terme mosolygó amoretteivel, mely bármely nagy színpad díszére válnék: Ott van a „Katalin” cárnő parkja vízeséssel, és a többi. Most betétezte alkotásait a szecessziós, modern terem megfestésével, melyet a „Folt”, amely tisztán mai előadásán mutattak be. Különösen szépek voltak a „Pillangó kisasszony” japáni stílusú díszletei is, de szép a szecesszió terem, s melyhez hasonló ebben a stílusban kevés színpadot díszített még Magyarországon.

A legnagyobb érdeme a díszletnek a gyönyörű színharmónia, mely elveszi a szecessziós stílus unalmasságát. Igaz művészet és igazi tudás kellett ehhez a megoldáshoz. A Végh István művészete valóságos dobzódik a színekben. Az árnyalatok egész skálája hemzseg az ecsetje alatt. Nem retten vissza a leghidegebb színtől, hogy oda tegye melegedni a legforróbb szín mellé. Lilaszínű és izzó-vörös, mintha szerelmet vallának az arany-mezős női fejek alatt. Alapszínezve csak egy színkaoszt volt s íme kidolgozva, megvilágítva minő színharmónia. Lelkesedéssel dolgozott e díszleten s örömmel festette, mint akit a művészet igaz ge-
nuszja lelkesít a munkára.

Elismeréssel kell lenni a festő-művészet ezen hivatott mestere iránt, aki egész lelkét öntötte e művébe, hogy néhány órára bár, de igaz élvezetet nyújtson a szépért és igazért lelkesülő közönségnek.

A közönség pedig hálás szokott lenni azzal szemben, aki élvezetet szerzett neki. Ez a hála szeretetben nyilvánul, meg az elismerésben, a mely az érdemek legjobb jutalma. Ez már megszerezte magának közöttünk az egész város „Pista bácsi”-ja s ő ezt úgy viszonzozza, hogy megmarad közöttünk s a Simonyi-utcai régi színházban az ő állandó jókedélye mellett fest szépséges tündérpalotákat, szebbnél-szebb lógvárakat s — ahogy ő szokta mondani — egy „Götterhalte” nélküli szebb jövőt a magyarnak. (—a.)

MULATSÁGOK

(=) Az önkéntesek bálja. Sok vihar előzte meg az aradi 33 ik gyalogezred önkénteseinek bálját, mely ma este folyt le a Fehér Kereszt nagytermében. Az önkéntesek először német nyelvű meghívót bocsátottak ki, amely elien

felzudult a közvélemény, majd — egy udvari gyász közbejöttével — elhalasztották a mulatságot, végül pedig újra kitűzték a bál határnapját ma estére. Ez alkalommal azonban már magyar nyelvű értesítést is küldtek szét. A bálon megjelentek a helyőrség tisztjei s köztük Wachsmann Vilmos, Lázár Frigyes ezredek, Dietrich Albert, Hadfy Imre alezredek, Tallán Andor őrnagy. A jelenvolt hölgyek névsora ez:

Asszonyok: Boros Vidáné, báró Bedeusz Károlyné, Breuer Jenőné századosné, Burián Mihályné főhadnagyne, Dietrich Albertné alezredekne, Dietrichsteinné, Garzaroli Gusztávné századosné, Geiszler Kázmérné főhadnagyne, Lázár Frigyesné alezredekne, Nyegre századosné, Wachsmann Vilmosné ezredekne, Winkler Rudolfné századosné.

Leányok: Boros nővérek, báró Bedeusz Mici, Bányász Márta, Dietrichstein k. a. Ubl Ilonka, Vajda Olga stb.

(=) **Mulatságok Ujszentannán.** Az országos Vörös Kereszt ujszentannai fiókegyületének husvét másodnapjára tervezett, hangversennyel egybekötött táncvigalma elhalasztott s pünkösd másodnapján fog megtartani az eredeti műsorral. F. hó 25 én pedig Steiner György ujszentannai gyermekzenekar vezetője, ki a külföldön, nevezetesen Bajor- és Németországban nagy hírnevet és érdemeket szerzett, másfél évre terjedő szerződésbeli külföldi utjának megkezdése előtt 36 tagból álló zenekarával ugyan csak a Vörös-Kereszt egyület pénztára javára Zimmermann István vendéglős nagytermében 1 korona személyenkénti beléptidij mellett busu hangversenyt fog tartani. Hangverseny után tánc lesz.

Az állami gyermekmenhelyek.

(Tabódy József beszéde.)

Arad, április 18.

Tabódy József csász. és kir. kamarás, a Fehér Kereszt-egyesület központi elnöke, az egyesületnek Budapesten legutóbb tartott közgyűlésén érdekes beszédet mondott a gyermekvédelmi intézményekről. Mivel a Fehér Kereszt aradi fiókja holnap tartja közgyűlését, melyen az Aradon felállítandó gyermekmenhely ügyével is foglalkozik, aktuálisnak tartjuk Tabódy beszédét az alábbiakban leközölni:

(Az állam munkája.)

Szívem mélyéből és ennek egész melegével hazafias örömmel üdvözlöm az állami gyermekvédelemre vonatkozó 1901. VIII. és XXI. t. cikk értelmében szerkesztett szabályzati tervezetet, mely hogy céltudatosan felfogva végrehajthatik, miután nemcsak nyelvén, de tetteleg ép, szellemileg mivel, nemzeti anyagában is él a nemzet, a jog, a törvény és igazság alapján álló magyar kormányzat kiválóan gyakorlati életbe vágó tevékenysége Magyarországon ez irányban jövőjének biztosítására nézve korszerű alkotó eseményszámába fog menni!

E szabályzat sikert biztosító nagy horderejű jelentőségét én abban látom, hogy valaminő Isten az embert saját képére teremtvén és a föld urává tevén, mellé rendelte feleségül, az az fele segítségül; az asszonyt, hogy betölttesse hivatását, hogy életcélját a szép, jó és igaznak a lehetőségig megfelelően — az emberiség fenntartását, küzdve-küzdvén és bizvábizván, méltóan megvalósíthassa: úgy viszont kormányunk előrelátható bölcsesége a nemzeti veszendő anyagnak az elhagyott gyermekek megmentését a nemzet létérdekében levő eminens állami feladatul ösmervén felelő, belátta, hogy az állami észnek és a társadalmi szívnak együtt is összhangba kell működni; mert ami a családi, a magánéletben a férfi és nő: az a nemzetté tömörült családok összességében vagyis a közéletben, az állam és a társadalom, mely kettő egymásra van utalva, olyannyira, hogy csak egyesült erejűvel való közreműködéssel érhető el azon cél, melynek a magyar nemzet új nemzedéke életének megmentésében és hasznos honpolgárokká leendő felnevelésében is, feladata a vezető és intézőállam részéről: a

nemzet összességének osztály, vallás és nyelvkülönbség nélkül boldogítása; a társadalom részéről pedig: az odaváló törekvés, hogy az ország üdvében köressen és találja saját egyéni boldogulását.

Es ezt belátván kormányunk, ennek jelen szabályzatában az állami és társadalmi tevékenységnek, ugyszintén az önkormányzatnak szerves összeköttetését tárgyzó IV. rész 66—75. §-ában oly határozott és tűzetes kifejezéssel adott, hogy teljesen elosztatta azok itt ott felmerült téves nézetét, kik nem a Széll-kormány szellemében gondolkozva, meggondolatlanul szelet vetettek volna, hogy vihart arasson e szegény Magyarország, mely vihar, ha a magyar állam akarat és tetterejénél fogva nem is söpörte volna el, de mindenesetre csorbíthatna volna a Fehér Kereszt Egyesület 17 évi üdvös működésének eddig elért szép sikereit is, melyekre alapítva pedig éppen az államotás folytán az előttünk álló nagy betetőzési feladatokhoz képest, még igen-igen sokat kell dolgoznunk társadalmilag is, szemben a nagy gyermekpusztulással, hogy felviruljon a hon!

(A társadalom feladata.)

A társadalomnak mint ápoló és nevelő gondos anyának kell, hogy ezentul is még inkább körülállja jövőnk reményvirágainak bölcsőjét és gondozza továbbra is, szeretetteljes és áldozatkész érdeklődéssel, nemcsak a hét éves alapvető korig; hanem általában és nevezetesen a betegápolási alap terhére közegészségi és egyéb sok kiadásai, vagy más oknál fogva fel nem vehető, vagy teljesen államilag nem gondozható, különösen törvényes gyermekeket, kik az összes gondozást igénylik 60 százalékát teszik ki és a 7 éven feülieknek megélhetését és hasznos honpolgárokká leendő felnevelését biztosítólak: különben és célszerűben gondoskodhatván, ezekről a társadalmi sziv anyagilag és erkölcsileg, mint a reájuk utalt gyermekeket, szegénységüknél és egyéb tehéknél fogva inkább teherszámba vevő, sok nyomorral küzdő község.

A különbség az előbbeni és a jelen állapot közt az állami kezelés alá vett gyermekeket illetőleg, főleg abban fog nyilvánulni, hogy míg előbb a társadalom, nevezetesen a Fehér Kereszt Egyesület volt a teremtő és vezető, az állam a segélyző és ellenőrző; most ez, az állami gyermekmenhelyeket és telepeket illetőleg megfordított viszonyban fog állani.

Hogy a szabályzatban tervezett bizottságok célszerűen megalakuljanak — nem csupán a Fehér Kereszt Egyesület által létesített és most az állam gondozása alá vett 12 gyermekmenhely székhelyein létező központi, illetőleg Fehér Kereszt Fiókegyletek fentartandók lesznek és részben újjászervezendők; hanem szükséges lesz, hogy: az állam által még ezentul felállítandó menhelyek székvárosaikban, hol eddig még nem léteznek, alakíttassanak új fiókegyletek.

Szükséges, hogy a Fehér Kereszt Egyület és más egyetek társadalmi akciója által: árvaházak angol minta szerint working schoolok, munkaiskolák, cselédképző, földmívelést, értékesíthető háziipart fejlesztő, kereskedelmi tanoncokat nevelő intézetek és gyermekkorházak stb az egyesületi viszonyoknak megfelelően létesíttessenek.

Ez irányban általánosságban helyesíleg elfogadva a szabályzati tervezetet, készen nyilatkozom a jövőben is tevékeny apostola lenni a gyermekmentés szent ügyének, melynek örömmel szenteltem már 17. évet, miként erősen hiszem és remélem, hogy mindazok, kik eddig lelkesen közreműködtek és kiket ezentul teljes igyekezettel szerencsések leszünk megnyerhetni, hazafias és hönéanyi erkölcsi kötelességükül fogják ösmerni részükről ezt diadalra vezetni lörekedni, meg lévén győződve arról, hogy: a társadalmunk e részbeni kitartó, hatványozott segélyakciója, a magyar állam zászlója alatt, melyen a szent korona ragyog és a hármaskör és négyes folyam nemzeti cimere tündöklök a fehér kereszt, a szeretet jelében, a legbiztosabb bákés honvédelem lesz, nemzeti seregének a legyőzhetlen szeretet erejével minden nehézséget és akadályt legyőző; szeretetreméltó lelkesedésükkel mindnyájunkat lelkesítő műszaki csapatok eddig is csodákat műveltek derék magyar hölgyeink révén!

A makói sztrájkoló munkások.

(Meghívult békítési kísérletek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, április 18.

A makói építőmunkások sztrájkja még mindig tart s a komolyságából mit sem vesztett. Azok a mesterek, a kik a munkásokra is adnak valamit, folyton tárgyainak velők, de eredmény nélkül, a munkások a felállított követelésekből semmit sem akarnak engedni.

Mint megirtuk, az ács- és kőműves munkások a napszám eltörlését s az óramunkák díjazását követelik, az óradíj három csoportban 26 fillér, 32 és 28 fillér lenne. Az azonban már tulzott követelésnek tekintendő, hogy pl. vidéki munkánál ne csak a szállítást fizesse meg a vállalkozó, hanem az utazással eltöltött idő is megfizetessék az órák szerint.

A közvetítő szerepére tegnap az ipartestület békítető bizottsága vállalkozott. *Lélek* István ipartestületi elnök és *Sonkovic* János iparhatóságú biztos vezetése mellett délután 4-től este 7 óráig tartott a békítetési kísérlet, de semmi eredménye sem lett. A munkások keserű hangulatát növeli azon körülmény, hogy van munkaadó, aki semmibe se veszi őket, meg se hallgatja a követeléseket s midőn ennek hangosan is kifejezést adtak, szemébe is megdicsérték egyik jelen volt kőműves mestert, *Csorba* Józsefet, aki minden időben emberségesen és tisztességesen fizette meg munkásait s kijelentették, hogy vele szemben soha se gondoltak volna sztrájkra.

Végeredményében azonban úgy áll a dolog, hogy tartja magát a sztrájk erősen, szünetel a munka.

Az idei tavaszon különösen nagy volt az építési kedv, 8—10 helyen található az ember félig épült házat s egy hét óta egy téglával sem emelkedett a szinkör sem, amelylyel pedig nem ártana egy kicsit igyekezni. A héten kellett volna hozzáfogni az ág. ev. egyház új templomának alapozásához is, a bizottság ki is jelölte a helyet, az alapozás azonban elmaradt.

A munkaadók a mai napig adtak gondolkodási időt a munkásoknak s az az elhatározásuk, hogy holnap már idegen munkások után néznek s a jövő héten ezeket állítják munkába.

A sztrájkolók a terminusra nótát írtak. *Horváth* János kőműves-munkás faragta össze a meglehetősen rossz verseket, de annyit ki lehet venni belőle, hogy követeléseik teljesítése nélkül nem állnak munkába.

Ha a vállalkozóknak sikerül a szükséges számú munkásokat összetoborzani, könnyen lehetnek a jövő héten zavargások és kellemetlenkedések az idegen és a makói sztrájkoló munkások között.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Szerencsétlenség a vivóteremben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 18.

A budapesti büntető törvényszék ma délelőtt folytatta *Gennari* József vivómester gondatlanságból okozott súlyos testi sértési bűnyének tárgyalását, melyet ma már ítélethozással fejeztek be.

Oláh elnök meggyitva a tárgyalást, felhívta *Gruber* dr. királyi ügyészt a vád előterjesztésére.

Ekkor azonban *Schindler* Emil kért szót, hogy kijelontse, miszerint *Gennari* az az tegnap tett állítása, hogy ő eddig 180 frtot már fizetett, nem felel meg a valóságnak. A kir. ügyész vádbeszédében fenntartotta *Gennari*val szemben a gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt emelt vádját, mert mint vivómester mulasztást és gondatlanságot követett el akkor, mikor a szabályszerűen jóval vékonyabb olasz karddal vívott *Schindler*rel. A büntetés kiszabását illetőleg, az enyhítő körülményekre való tekintettel csupán pénzbüntetéssel kérte a vádlottat sújtani.

Jankovits Jenő dr. védbeszédében teljes felmentést kért, mert *Gennari* eljárásában semmiféle gondatlanság vagy mulasztás nem fogott fenn. Egész sereg analog esetet sorol fel. Így 1898. évben Bécsben *Hartl* vivómester termében egy *Friedmann* nevű tanítványnak rögtön halálát idézte elő a szemébe fúródott rapier. Romában 1884. évben tartott vívóakadémia egyik vivómester a másikat szemén szurta fleurettel, úgy, hogy ez meghalt. Hasonló szerencsétlenség történt 1899. évben *Genubán*. Még érdekesebb eset volt az, midőn *Pini* a neves olasz mester 1902. évben *Buenos Ayres*ben egy assautban az ottani rendőrfőnököt leszurta úgy, hogy ez meghalt. Ugyancsak *Pini* sebesítette meg a múlt hónapban *Madrid*-ben *Merignac* mestert. Soha egyik állam sem vont felelősségre ezekért a vívó sport gyakorlása közben ejtett halálos végű szerencsétlenségeket az illető vívókat.

Schindler Emil jogi képviselője 4000 kor. kártérítést kért megállapítani.

A bíróság hosszas tanácskozás után vétkesnek mondotta ki *Gennari* Józsefet a gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétségében s ezért 150 kor. fő és 50 kor. mellékbüntetésre, nemfizetés esetén 20 napi fogságra ítélte. Kötelezte továbbá ítéletileg, hogy *Schindler* Emil részére 1144 kor. 90 fillér kártérítést fizessen 15 nap kölönbeni végrehajtás terhe alatt. A bíróság a fejtét *Schindler*nek rendelte kiadni, a kardot pedig, mint bűnjelt elkobozta.

Az ítélet indokolása szerint a bíróság megállapította a gondatlanságot abban, hogy *Gennari* a maszkhöz nem illő vékony karddal vívott s így tudnia kellett, hogy a maszk ezel a vékony karddal szemben elég védelmet nem nyújt. Ezt tőle mint vivómestertől fokozottabb mérvben gondatlanságnak tudta be a törvényszék.

Az ügyész megnyugodott, vádlott és védője felebbeztek.

§ A bíróságok köréből. Az igazságügyminiszter *Hajdu* Béla *battonyai* kir. járásbírói albirót saját kérelmére a karczagi kir. járásbíróshoz helyezte át. *Grozeszku* György m. pécskai királyi járásbírói díjnokot pedig a margittai kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Bob-imádó. Ha a vidéken nem is érte meg a *Bob* a századik, vagy az ötvenedik előadást, de azért itt is hihetetlen nagy népszerűsége jutott. Talán semmi sem jellemzi jobban, mint hogy a herceg belépő dalát immár románul is lefordították. A *Trib. Pop.* mai számában jelent meg a román *Bob*, a hogy ott nevezik: *Printul Bob*. Ha érdekl, egy strófáját bemutatjuk. A *Bob* urfi, hej, legény a talpán . . . így szól román műfordításban:

Junele Bob este om odata!
Bratu-i e piatra, sarutul divin.
La ori-ce fata capu-i intoarce,
De a róbít-o-un dor s'un chin.
Dar alt serut el nu doreste . . .
O gura viseaza 'n zori s'in apus,
Caci fericiera-i: o draga fata —
S'in zori s'in noapte si la apus.

Most már a románok ne panaszkodjanak az elnyomatásról. Nekik is van *Bob*juk.

Bettelheim K.

Telefon 184. ARAD. Telefon 184.

Aulich Lajos-utca 2. sz.

Első aradi egyedüli szakszerű mosó és tisztító müintézete, összes házi ruháknak mosását, legolcsóbb egyégségi árak és kezesség mellett elvállalok.

Egy fogadás. Arad. Minden kérdésére szívesen válaszolunk. Ezzel a rovattal főképp az a célunk, hogy köztünk és olvasóink közt az összeköttetést megerősítsük. A mi az önök fogadása tárgyát illeti, íme rá a válaszuk: Hazánkban a protestáns püspök csak első a vele egyenrangúak között, anyagi javadalmazása az erdélyi református és evangélikus püspök kivételével ugyszólván semmi sem volt a legújabb időkig. Az alábbi három évtized alatt 1200 frt. tiszteletdíjat huznak az egyházkerülettől. Jövedelmük nagyobb részét az egyháztól nyerik, melynek egyszersmind lelkészei is s melyben a rendes lelkészi teendőket végezik. Ugy az evangélikus, mint a református egyháznak három-három, hivatalára nézve legidősebb püspöke főrendiházi tag.

Sz. S. Kecskemét. Atolvassuk. Tiszteletpóldánnyal nem szolgálhatunk.

Még csak 12 napig

van könyv-, zenemű- és papír-kereskedésem Szabadságtér 20. sz. alatt, ezen idő alatt az összes raktáron lévő áruk meglepő olcsó áron lesznek árusítva.

Május 1-jétől

a Minorita-palota *Andrássy-téri* oldalán fényesen berendezett, és teljesen újonnan felszerelt modern könyv, zenemű és papír kereskedést

nyitok, melyre előre is felhívom a nagyérdemű közönség szives figyelmét.

Kitünő tisztelettel:

267

Révész Nándor,

könyv-, zenemű- és papírkereskedése

Arad, Szabadság-tér 20. sz. Telefon 265.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Megszűnt és új vészkerületek. *Dálnok* Nagy Lajos dr. aradmegyei alispán megszűntette a *Nagyhalmágyon* fellepetti száj és körömfájás miatt alakított vészkerületet, miután itt a betegség megszűnt; ellenben a *Nagykamarason* és *Bánkuton* fellepett száj és körömfájás miatt *Nagykamarás*, *Almáskamarás*, *Medgyesegyháza* községekből és *Bánkut* pusztából, továbbá a *Fakert* községhez tartozó *Otvenes* pusztán járványosan fellepett száj és körömfájás miatt *Zimándujfalu*, *Zimándköz* és *Fakert* községekből, *Otvenes* és *Sofronya* pusztákból vészkerületet alakított.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árt- és értéktőzsdén.

Budapest, április 18.

Magyar aranyáradék 4%	121.45
Magyar koronáradék 4%	99.55
Magyar arany 4 1/2%	92.75
Magyar ezüst 4 1/2%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyerménysorsjeggy közönség	201.—
Tiszaszabályozási és szerződési költésén	157.—

A legdiszesebb különlegességek, pliperék, új kelengyék, mosható férfi és női ruhák, függönyök legszebben és olcsón tisztítatnak.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 18. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 124—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 133—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 132—3 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 132—3 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 130—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 128—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 124—6 fillérig.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 18.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Bányát irányzat mellett 12,000 métermássa kerül forgalomba, gyöngén tartott áron. Egyéb gabonanevek bágyadtak. Időjárás esős.
 Heti behozatal 70,000 métermássa.
Készlet. Külföld készik.

Zárás 19 órakor:

Buza áprilisra	7.75—7.76
Buza májusra	7.60—7.61
Buza októberre	7.47—7.48
Rozs áprilisra	6.75—6.76
Rozs októberre	6.44—6.45
Zab áprilisra	5.97—5.99
Zab októberre	
Tengeri májusra	6.05—6.06
Tengeri júliusra	6.12—6.13
Repce augusztusra	12.15—12.25

Zárás 5 órakor:

Buza áprilisra	7.74—7.75
Buza májusra	7.59—7.60
Buza októberre	7.47—7.48
Rozs áprilisra	6.74—6.76
Rozs októberre	6.44—6.46
Zab áprilisra	5.95—5.96
Zab októberre	
Tengeri májusra	6.05—6.06
Tengeri júliusra	6.12—6.13
Repce augusztusra	

Zárás 6 órakor:

Osztrák hitelrészvény	676.—
Magyar hitelrészvény	726.—
Leszámitolóbank részvény	458.—
Rima-Murányi vasmű részvény	486.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	687.—
Közúti vasút	612.—
Városi villamos vasút részvény	304.50

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felé érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felé:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felé:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felé:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felé:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.54

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése, anti-
 quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára
 Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)
 — Telephon 385. szám.

Papírneműek, írószerek, akvarell- és olaj-
 festékek és egyéb festészeti kellékek, tan-
 szerek, rajzeszközök és levélpapírok óriási
 választéka.

Regények, diszművek, nyelvtanok, szak-
 munkák szótárak stb. igen jutányos áron.

Több ezer virág, tájkép- és alak-festő-minta
 eladásra és kölcsönzésre.

POSNER-féle

üzleti-könyvek

teljes bizományi lerakata.

Képes levelező-lapok
 legnagyobb választéka.

Gyönyörű metszetek, akvarell-képek és olaj-
 festmények igen mérsékelt áron. Nagy
 választék.

Nyomtatványok és névjegyek
 azonnali elkészítése.

Szolid áruk, pontos kiszolgálás.
 60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

melyben minden ujdonság megjelenés után
 azonnal kapható. Kölcsön-díj havi 1 kor.
 20 fill., vagy kötetenként 8 fillér. Vidéki
 bérlet is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
 részesülnek. A könyvek újak és tiszták.

813 **30,000 kötetes**
zenemű-kölcsöntár

mely a zeneirodalom minden termékét és
 bármely ujdonságát tartalmazza. Kölcsön-
 díj havi 2 kor. vagy számonként 20 fill.
 Vidékre is pontos kiszolgálás.

NAPIREND.

Április 19. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Quasimodo.
 — Protestáns naptár: Quasimodo. — Izraelita naptár:
 Passzah 8. napja. — Görög-keleti naptár (Április 6.): Hus-
 vétvasárnap. — A nap két 4 óra 49 perckor, nyugszik 6
 óra 38 perckor.
Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szom-
 baton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és
 pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepna-
 pokon zárva. Helyiség: Erekye-múzeum helyisége mellett
 illesztetem
Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra
 küldött távirat szerint a mai napra a következő időjá-
 rás várható: Hűvös, szeles, éjjeli fagy, sok helyütt csa-
 padék.
 Április 19. Az aradi kereskedelmi testület közgyűlése
 délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi akadémia.)

Április 22. Aradmegye évnegyedes közgyűlése dél-
 előtt 9 órakor.
 Április 26. Az aradi Lloyd-társulat közgyűlése dél-
 után 2 órakor.

Nyers Bast-selyem 9 fnt 90 krtól 43 fnt 25 krig
 egy teljes uszályos ruhára.
 Bérmentve és teljesen el-
 vámolva házhoz szállítva. Dús mintaválaszték azonnal. —
Menneberg selyemgyára, Zürich. 2746

REGÉNY-CSARNOK.

Klára grófnő.

— Francia regény. —

Fordította: Ritt Gyula.

[3]

(Folytatás.)

A faluban ezalatt egy különös esemény
 játszódott le. A kocsi, amely a fiatal párt hozta
 a vasút állomásról, gyors ügetésben halad előre
 a főutcán. Az asszonyok és gyermekek a kocsi-
 hoz tolongtak, hogy virágokat dobjanak a fiatal
 grófnőnek, de ijedten húzódtak felre a gróf ső-
 tét tekintetétől, ki durva közmozdulattal uta-
 sította vissza a tisztelet és ragaszkodás min-
 den jelét, aztán visszadől a kocsi párnájára és
 komoly tekintettel nézett maga elé, mialatt
 neje egy halvány, kecses megjelenés, félfénken
 fogadta a nép üdvözlését. A kocsis a lovak
 közé csapott és gunyos mosolylyal nézte le az
 üdvözlők sokaságát. Az örömfelkeltés elnémult,
 mély csönd vette körül a tovahaladó kocsit,
 csak a templom harangok zúgtak ünnepélyesen,
 békésen, szeretetteljesen. Ugy tetszett, mintha
 a gróf nem értette volna meg a harangok szó-
 zatát. Midőn a kocsi a templomhoz ért, meg-
 állt és a gróf magához intette a lelkész.

— Isten áldja megérkezését gróf ur, kezdte
 halk, remegő hangon az agg lelképásztor, de
 a gróf felbeszakította szavait.

— Ha sejtettem volna, hogy tiszteletünkre
 ilyen ünnepségeket rendeznek, akkor azt meg-
 tiltottam volna. Nem szeretem ezeket a dolgo-
 kat, kérem tudassa ezt a néppel lelkész ur.
 Ne fáradjanak tovább.

— Gróf ur, — válaszolt ijedt arccal a lel-
 kész, — a nép úgy örül...

— Nincsen alapja az örömlüknek, felelt
 szigorú hangon a gróf.

Az agg lelkész a grófnő felé fordult.

A halvány fiatal asszony kezét nyújtott az
 öreg embernek, ki azt tiszteletteljesen megcsó-
 kolta.

— Köszönöm a barátságos fogadtatást, ön-
 nek és a népnek, — kezdte egy grófnő halk,
 reszkető hangon. — Ha a grófnak nincs ellen-
 vetése, úgy egy összeget óhajtanék a község
 szegényeinek felajánlani.

— Nevezd meg az összeget — szakította
 őt félbe, röviden és durva hangon a gróf. —
 Majd kiállítom az utalványt.

— Otszáz frank.

— Mondjuk ezer frank. Majd át küldöm ön-
 nek lelkész ur. Isten önnél... kocsis hajts!

A kocsis csettentett a nyelvvel és a tü-
 zes feketék elindultak.

Az agg lelkész szomorú tekintettel nézett a
 kocsi után. Valami veszélynek hirtelen sejtése
 járta át szívét, amely az alenconi grófi család-
 dot fenyegette. Aztán a néphez fordult.

— Menjetez haza jó emberek, vége az
 ünnepségnek. A grófnő ő méltóságát kimeri-
 tette a hosszú és fárasztó utazás.

A tömeg fejcsóválva oszolt széjjel. Ok egé-
 szen másképp gondolták a fiatal pár bevonu-
 lását.

Magyar gyártmány.

Feltűnést kelt

Magyar gyártmány.

a „Turul“ czipők olcsósága.

Férfi czipő
 erős bőrből
3 fnt 50 kr.

Férfi füzös
 erős bőrből
3 fnt 80 kr.

Női czipő
 tartós
2 fnt 25 kr.

Női füzös
 tartós
2 fnt 80 kr.

Női gombos
 tartós
3 forint

Gyermek-
czipők
1 frttól kezdve

TURUL CZIPŐGYÁR RAKTÁRA,

Aradon, Andrassy-tér 4. Nádor-szálloda.

Amint a gróf az ünnepi ruhában öltözött szolgányságot a kastély udvarban észrevette, megállította a kocsi. Az igazgató szóásra készen lépett elő.

— Méltóságos uram, méltóságos grófné! Végtelen öröm járta át...

— Hagyja csak a beszédet Durois úr, intett kezével a gróf. — Miért vonták el az embereket a munkától? Nem szeretem az örömeinek külső és hangos nyilvánulását, ha a szívben az érzés teljesen idegen. Most küldje el az embereket és egy óra múlva gyűljön össze őket a majorudvarban, ott majd bemutatkozom nekik.

— Gróf úr...
— Tegyen rendeletem szerint igazgató ur! Az öreg megfordult és elbocsájtotta a szolgányságot. Egyedül csak ő fogadta az érkezőket és a reszkető, halvány grófnőt kísérelte a kocsiból.

— Ha az emberek összegyűltek, jelentse nekem, fordult a gróf a hajlongó igazgatóhoz. Aztán karját nyújtotta a grófnőnek és a világos lépcsőházból fölvezette a kastélyba, hol a házvezetőnő és a grófnő komornája fogadta őket.

— El leszel fáradva, — szolt a gróf egykedvűen feleségéhez. — Talán kipihennéd magad? En is pihenni fogok egy keveset. Etkezésnél találkozni fogunk... Mikor étkezünk Sofie?

— Ot órákor méltóságos ur, válaszolt a házvezetőnő térdhajtással.

— Jó, tehát öt órákor. Durois és a két felügyelő velünk étkezik. Beszélnem kell még vele. Ha pedig Sofie, valami kérdezeni valója lesz háztartási ügyekben, forduljon ő méltóságához.

Majd könnyedén meghajolt és szolgájától követve gyorsan lakosztálya felé sietett.

A házvezetőnő aggódó csodálkozással tekintett föl a grófnőre. A grófnő karcsu alakjával, sápadt szabályos arcával, sötétkék mély tüzű szemei és szőke hajfűrtjével, fejedelmi látványt nyújtott. Ajkán fájdalmas mosoly lebegett, kebelét egy mély sóhaj hagyta el a szemébe könnyek szöktek fel. Majd Sofiehoz fordult és látta, de határozott hangon szolt hozzá:
— Később még látjuk egymást Sofie. Most átöltözködöm. A viszontlátásra... Jöjjön Lina — fordult komornájához — vezessen szobámba.

Lassu, büszke lépésekkel, fölemelt fővel indult előre. A házvezetőnő téveteget, ijedt tekintettel nézett a távozó után.

Igy vonult be a fiatal grófi pár, az alenconi ősi kastélyba.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1903. évi április hó 19-én:

Bérlétszünet.

Bérlétszünet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órákor, fél árkakkal:

A szultán.

Heredeti operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette: Verő György.

S Z E M É L Y E K:

Szelim szultán Singhoffer J.	De Forrain	Bejzsi Gy.
Bimbasal basa Fűredi V.	Roxelane	Rózsa Lili.
Bülbül basa Sarkadi A.	Delia	Répágy G.
Kaftán basa Németh J.	Adelgunda	Pajor Agnes.
Ali eunoch Polgár S.	Muezzin	Juhász S.

Kézbevele délután 3 és fél órákor.

Bérlét 183. sz.

Páratlan.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órákor, rendez árkakkal:

MÁRKUS EMILIA mint vendég:

Fernande.

Színre 4 felvonásban. Irta: Sardon Viktor. Fordította: Paulay Ede.

S Z E M É L Y E K:

André	Könyves J.	Clotilde	Márkus E.
Pomerol	Szabó József.	Fernande	Gazdi A.
Rougille	Győre Alajos.	Georgette	Szilassy J.
Bracassin	Németh J.	Senecchalé	Geigahazi E.
Cyri Vicomte	Somlai A.	Brionné	Göcz Aranka.
Frederik	Sarkadi A.	Báróné	Ardai Ida.
Parancsnok	Fűredi J.	Santa Crouz	Pajor Agnes.

Kézbevele este 7 és fél órákor.

S z e s z ű z l e t.

— Április 18. —

Mai jegyzékünk: Késnár nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 18 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Sodritott moslék 12*80—13— korona mmásánként.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra

restált darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva,

kétszer mosott, valódi porosz

kovács-köszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő köszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett fél napi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége

SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta félévetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kerestünk:

Aradi cipő-, férfi- és női divatüzlet részére fiatal segédet.

Vidéki városba idősebb segédet, aki a fűszer- és rőfös-áru szakmában jártassággal bír a német és román nyelvet érti.

Elsőrendű férfi-szabászári üzlet részére intelligens utazót, ki e szakmában jártassággal bír.

Vidéki rőfös- és vegyeskereskedés részére a román nyelvben jártas segédet.

Vidéki fűszer- és vegyeskereskedés részére fiatal, a román nyelvben jártas segédet.

Ajánlunk:

A vas-áru szakmában teljesen jártas, 34 éves r. kath. segédet, aki a könyvviteli teendőkhöz is jártas.

Egyetemi kvalifikációval bíró int. egyént magán-titkárr, gyári, vagy uradalmi pénztárosnak, vagy valamely vállalat gazdaságának, ki ily állásokban már működött. Övédekkel rendelkezik.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakorlattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglalkozásra.

A fűszer- és csomage áruszakban teljes jártassággal bíró int. ügyes fiatalembert.

Yelt aradi idősebb kereskedőt, írásbeli, könyvelési munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

igazgató.

Az „Első magyar általános biztosító társaság”-nál 12.000 koronára biztosított, de ennél is többet ért épületeim leégvén, azokért csakis 2166 koronát kaptam tüzkártérítésül. — Ugyanezen pompás társaságnál életbiztosításom is van: mit remélhetnek utódaim?

Arad, 1903. február hó 15.

Paulik Pál.

A t. olvasóközönség szíves figyelmébe!

KRAUSZ PAULIN

kölcsönkönyvtára, könyv- és papirkereskedése.

Előnyös bevásárlásra ajánlok

antiquár, de felvágatlan magyar és német regényeket, ifjúsági iratokat és mesekönyveket

fél áron alul!

Diszes

imakönyveket

2 kor. feljebb.

Finom levélpapírokat dobozonként 80 fillértől kezdve. Naponta képes levelező-lap újdonságok. Képes levelező-lap albumokat gyári árban. Remek festőmintákat jutányos áron, vagy kölcsön.

Minden a könyv- és papírszakmába vágó áruk izléses kivitelben. Az összes folyóiratok és divatlapok bérletben és egyenként.

75.000 kötetes

kölcsönkönyvtár

magyar, német, francia és angol nyelven. Olvasási díj egy óra 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként 8 fill. Vidéki bérlők nagyobb könyvküldeményeknél 2 koronától feljebb.

A legkiválóbb tisztelettel

KRAUSZ PAULIN

952

ARAD,

Deák Ferenc-utca 2. szám.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-nál

orvosilag első helyen ajánlva.

Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Borbás Lajos,

szobafestő és mázó.

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli-és-vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobafestő és mázó munkák elvégzésére, u. m. a. ornament- és fenyvesztés a leggyorsabbtól a legdisszesebb kivitelig jutányos árk mellett.

— Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák elvégzéséért a t. háztulajdonos és lakosbérlek biztosságnak.

358

Salgó-Tarjáni kőszénbánya-részvény-társulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

Szénosztályozás:

Gőzcseplőgép-, gőzeke- és szobafűtésre:

Darabos (tömör) szén és kockaszén.

Továbbá:

Dioszén	} gyári kazánfűtésre
Duraszén	
Aknaszén	
Rostált aknászén	
Aprószén	
Kovácszén	} körkemenczefűtésre. kovácsolási ezélokra.

A társulat széntermelése évenként:

Salgó-Tarjánai bányákban	10 millió
Petrozsényi bányákban	6 millió

A vezetése alatt álló Esztergom-Szászvári kőszénbánya-részvénytársaság termelése évenként:

Dorogh-Annayölgyi bányákban	2.4 millió
Szászvári bányákban	0.6 millió
Össztermelés	19 millió

MÉTERMÁZSA

Megrendelések központi irodánkhoz: Budapest, V., Erzsébet-tér 16. szám alá intézendők.

Jutányos árak és pontos, gyors szállítás!

2632

6-1908. kpv.

Hirdetés.

Arad sz. kir. város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választókerületben az országgyűlési képviselő választóknak a folyó évben kilgazitott és az 1904. évben érvénytelenné bírándó ideiglenes névjegyzéke az újból felvettek és kihagyottak névjegyzékével együtt 1908. évi május hó 5 ik napjától kezdve 25-ig bezárólag a városház tanácsstermében közszemlére kitételik.

Az ideiglenes névjegyzékek kilgazitása iránt írásban benyújtandó kérvények folyó év május hó 5 től 15 ig bezárólag, az ezekre tett észrevételek pedig folyó év május 16 től 25-ig bezárólag Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalában fogadtatnak el.

Arad, 1908. évi április hó 15.

Institúris Kálmán,
polgármester.

Magy kir. államvasutak.

40710-1908. szám.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága ezennel nyilvános pályázatot hirdet az eddig saját kiadásában megjelenő kis zsebrétű menetrend könyvecskéknak jövőre, egészen 1908. évi szeptember hó 30 ig vállalkozó által való kiadására, valamint a m. kir. államvasutak állomásain való elárúsításának kizárólagos jogára.

A közelebbi feltételek és részletes módozatok a helybeli kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a m. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési A. III. szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy ut 78. sz. II. emelet, 54. ajtó szám) kaphatók.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ily felirással: „Ajánlat a 40710-1908. számhoz” 1908. évi április hó 28. déli 12 óráig az anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt 3000 koronára készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1908. évi április hó 27 iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Budapesten, 1908. évi február hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Gebei Sándor

ács mester

Aradon, Sina-utca 5.

Elvállal minden az ács szakmába vágó új és javítási munkákat, u. m.:

fedelek, pajták, szinek és gazdasági fero helyek elkészítését

jótállás mellett, jutányos árban és pontos kivitelben. 420

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy mas esetben feleslegessé váló butorokat ponton áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

uráságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben). 405

701-1908. kb.

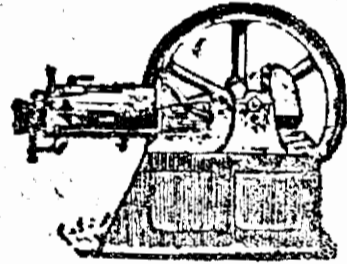
Hirdetmény.

Werner és Kohut aradi cég a Hájó-utca 1. sz. a. telken egy bőrszáritó telep felállithatására telepengedély iránt folyamodván, az 1884 XVII. t. cz. 27. § a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül f. évi április hó 25 én d. u. 5 órája kitűzetik, amelyre az érdekeltek ez uton is meghivattak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál f. évi április hó 25 ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek írásban ugyanott, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehetők, mert amennyiben ilyenek nem emeltetnének, s ha köztekinetek gátlólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30. § a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1908. évi április hó 4 én.

Sarlot,
főkapitány.

Elismert legjobb és legolcsóbb BENZIN-PETROLIN GÁZMOTOROK és lokomobilok

villamos gyújtással és szelep-kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett mindan gazdasági célra alkalmas. Nem gyorsfutók, tehát malomüzemekre különös előnnyel használható.

Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett

OSERS és BAUER

motorgyára. Magyarországi vezérképviselet és raktár 2781

DÉNES B. Budapest, VI., Váci-körut 61. sz.

Arjegyzék ingyen!

Tisztességes ügynökök kerestetnek.

Jótállás minden kárért! Éliás Lipót Fia.

A közeledő költözködési idényre ajánlom a nagyérdemű közönség szives figyelmébe egy féderes nyitott, mint elzárható, fedett, belől kárpitozott 6-8 és 10 méter hosszúságu.

butorszállító kocsjaimat.

Elvállalok mindennemű

s z á l l i t á s t

olcsó áron ugy helyben, mint vidékre is a legnagyobb pontosság és jótállási kötelezettség mellett.

Tisztelettel

Éliás Lipót Fia.

227-1908. g. sz.

Árlejtési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére az 1903-1904. téle szükséges 1200 köbméter bükk és 1200 köbméter cser tüzifa szállítása iránt folyó évi április hó 27-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: köbméterenként 5 kor. 50 fillér. Összesen 1820 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1908. évi április hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

Az előnyös bevásárlásnak legújabb meglepetésére

talál a n. é. közönség **Ferray- és Rákóczy-utca** sarkán, **Kristyóry-féle** háza-ban. **Szállási Aladár** által ujonnan berendezett **rőtös-, rövid- és játék-árú** kereskedésében. Hol **cretton-, kanna-vász-, vászon** áruban, u. m. **színes pamutban, harisnyákban, szalagokban, dohányzó-szerekben, pénztárcákban** és **kézimunkához** szükségelt cikkekben **dus, gazdag raktár** tartatik. Különösen ajánlja **jóhírnevű**

gép-harisnya kötődéjét,

melyet **Aradon** még **nem létezett** **kötőgépekkel** szerelt fel, hol **új harisnyák** kötését és fejelését, **kestyűk-, kamáslik-, alsószoknyák, alsóingek** és minden a kötőde szakmába **vágó javításokat** **jutányos árban** elkészíték. 335

PAPP KÁLMÁN

arany-, ezüst- és ékszer-műhely

Aradon, Fábán-utca 12. (Bonts-ház)

Elvállal **arany-, ezüst- és ékszer-munkákat**, továbbá **egyházi felszerelések** ujonnan **készítését** vagy **átalakítását** és **új-átaranyozását** **jutányosan** és **pontosan**. 206

Kárpelesz Zsigmond

uri-szabó

Arad, Deák Ferencz-utca 32. (Sarlott-ház.)

Van szerencsém a n. é. közönséget **14 év óta** fenálló

uri-szabó üzletemre

felhívni, hol **mindennemű uri öltönyöket** **legújabb dívat** szerint **elkészíték**, **jutányos árban**, **pontos és gyors kivitelben**. 278

Szeifert János

szobrász

Aradon, Magyar-utca 29. szám.

Ajánlkozik mindennemű

képfaragó munka

stylszerű kivitelére, **ugymint: butor-, épület- és templomfaragványokra**, továbbá a **szobrászszakmába vágó munkákra**; **folytón** **dus választékú képmunkát** **tartok raktáron**, melyet a **legolcsóbb árban** számítok.

Tervrajzokat **ingyen** készítek. 188

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.
15358—1903. sz.

Hirdetmény.

Ezennel **közhírré** tétetik, hogy a **vasúti kocsikban** és az **állomás helyiségekben** **elhagyott tárgyak**, u. m. **bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehernyűk, botok**, **alább felsorolt állomásokon** **árverés** **alkalmával** **azonnali készpénz** **fizetés** **mellett** **el fognak adatni**:

állomáson	1. évi április hó
Arad	20-án d. u. 2 óra
Debrecen	21-én d. u. 2 óra
Budapest	28-án d. u. 2 óra

Budapest, 1903. évi márczius hó 31-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Telephon 364. sz.
Legolcsóbb óra, kerékpár és varrógép
javítóműhely.

Ascher Ferencz és Társa

órák és műszerészek.

ARAD, Deák Ferencz-utca 39.

(szemben a Vas-szállóval.)

Ajánlják magukat **mindennemű órák javítására** **2 évi jótállás** **mellett**, **ugymint kerékpár, varrógép, író- és kötőgépek, graphopon, beszélő és zenélő-gépek** **javítására**, továbbá **villany-csengő és telephon berendezésekre** **ugy. helyben**, **mint vidékre** **jutányos árban**, **pontos és gyors kivitelben**. **Nagy raktár** **varrógép és kerékpár fel-szerelésekben**. 538

Barna Kálmán

festészeti műterme

Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a **mű- és díszfestészet** **terén** **előforduló bármely munkák** **elkészítését**, **nevezetesen**:

templomok, termek, kastélyok,
stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint **egész oltároknak** **előállítását**, **arczkep, táj- és genrépek** **művészi kivitelben** **való megfestését**. 538

Vázlatok és **költségvetésekkiváratra** **készíttetnek**.

== Megérkezett és először látható itt Aradon ==

a Béla-téren

a mai naptól csak igen rövid ideig a

„BIOSKOP“

javitott és kitűnően átdolgozott

kinematograph

saját villanytelep erő és világítás részére.

Előadások naponta **6, 7 és 8 órakor**, **vasár- és ünnepnapokon** **d. u. 3 órától** **minden órában**, **minden második nap** **teljesen új és változó műsorral**.

Jelnyárak: zártszék 80 fill., I. hely 60 fill., II-ik 40 fill., III-ik 30 fill.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

Narten György, tulajdonos.

A Bioskop mellett egy legnagyobb

villamos üggető körhintát

(saját német birodalmi szabadalom D. R. G. M. 22564.) **állítottam fel mozgó lovakkal, hajókkal és gondolákkal**, melyre a n. é. közönség b. **figyelmét felhívom**. 958

Nem titok,

hogy a legjobb és legújabb

**illatszer különlegességek, hölgy-po-
rok, arcz, kéz, haj, köröm, bajusz
ápolási cikkek óriási választékban
szolid áron**

Krausz Elemér és Társai

drogueriájában kaphatók.

Direct importált

theák és rumok

óriási halmaza.

Nagy választékban **szivacsok, haj-, bajusz-, fog- és bőröm-kefék, arcz-, haj- és szemöldök-festékek**. 34

Dusan **felszerelt raktáraink** **megttekintésére** az **érdeklődő hölgyközönséget** **tisztelettel meghívjuk**.

3 nap alatt meggyógyul

a **hagycsőfolyás** — ha több éves is — **szabadalmazott tanulmányom** **által**, **mely több évi orvosi gyakorlatban** **kipróbálva**, a **bécsi közönségben** a **párisi Hópital-Mydében** **vérbajbetegségek osztályán** **általános használatban** van. **Tehetlenség és éjjeli magömlés** **meggyógyítására** is **feltétlenül** **valós Étrend, foglalkozás változtatás** **nélkül** **ottthon titokban** **használható**. **Használati utasítással** **10 frt. utánvétellel**, **vagy az összeg előre küldése mellett**.

Dr. Tóth Ödön

30

Budapest, VIII. József-körút 53.

M. kir. államv. budapest-jobbparti üzletv.

9051—1903. III. szhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak **Ujvidék állomásán** **levő pályavendéglő bérletére** **1903. évi október hó 1-től** **számítandó öt évi időtartamra**, azaz **1908. évi szeptember hó 30-ig** **leendő bérbeadása** **iránt** **ezenel nyilvános ajánlati tárgyalást** **hirdetünk**.

Az **1 korona bélyeggel** és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Ujvidék állomásán levő vendéglői üzletnek bérbevételére a 9051. számhoz” **felirattal** **ellátott**, **borítékba zárt és lepecsételt**, **nemkülönbéti bizonyítvány**, **iparendelői, honossági igazolvány** **stb.**) **felszerelt ajánlatok** **1903. évi május hó 6-ának déli 12 órájáig** a **magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához** (Budapest, Külső kerepesi ut 8. ház) **posta útján** **tértil** **vevény** **mellett** **nyújtandók** **be**.

Bánatpénz **fejében** **pedig 400**, azaz **Négy száz korona készpénzben**, vagy **állami letétre** **alkalmas érték-papirokban** **nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárána** **1903. évi május hó 5-ének déli 12 óráig** **leteendő**. **Takarék** **beétkönyv** **bánatpénz** **képen** **nem** **tehető** **le**. **Érték-papirok** a **budapesti**, **illetőleg** a **bécsi** **tözsde** **legutóbb jegyzett**, **tizen négy napnál** **nem** **régibb árfolyam** **szerint** **értékben** **de** **legfeljebb** **csak névértékben** **fognak** **számíttatni**. **A bánatpénz letételét** **bizonyító pénztári letéltjegy** **az ajánlathoz** **nem** **csatolandó**.

A **vendéglő bérletére** **vonatkozó feltételek** **ezen üzletvezetőség** **forgalmi és kereskedelmi osztályában** (Budapest, Külső kerepesi-ut 8. ház, I. emelet 33. ajtó) **vagy** a **budapest jobbparti** (keleti pályaudvar) **győri és szabadka** **forgalmi főnökségnél** a **hivatalos órák** **alatt** **megtekinthetők**, **miért** **is** **ajánlattevők** **ről** **feltételeztetik**, **hogy** a **feltételeket** **ismerik** **és** **azokat** **magukra** **nézve** **kötelezőknek** **elfogadják**.

A **feltételektől** **eltérő**, **vagy** a **kitűzött határidőn** **tul** **érkezett ajánlatok** **figyelembe** **vételni** **nem** **fognak**.

A **m. kir. államvasutak** **fenn-tartják** **maguknak** a **jogot**, **hogy** az **ajánlattevők** **közül** — **tekintet** **nélkül** a **felajánlott bérre** — **szabadon** **választhassanak**.

Tájékoztatásul **megjegyezzük**, **hogy** a **vendéglős lakásul** **szolgáló két lakoszoba**, **egy cseléd-, egy kőcsér szoba**, **konyha** **és** **mellék helyiségeknek**, **továbbá** az **I—II ik oszt. étterem** **és** **tálalónak** **fűtéséről** **és** **világításáról** **bérlő** **tartozik** **gondoskodni**, **míg** a **III. oszt. várterem** **és** **étterem** **fűtése** **és** **világítása** **felelő részben** **pedig** a **bérlő által** **fog** **eszközölni**.

Budapest, 1903. évi márczius hó 21-én.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Eredeti SINGER VARRÓGÉPEK

családi használatra és minden ipari célra.

Egyszerű kezelés! — Nagy tartósság! — Magas szolgáltatási képesség!
Ingyenes tanfolyamok a divatos műhímzés minden technikájában.
Electromotorok varrógépüzemhez minden nagyságban.
Hímzőselyem-raktár nagy színválasztékban.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

PARIS 1900:

„GRAND PRIX“

Figyelmeztetés! Eredeti Singer varrógépek csak a mi üzleteinkben kaphatók. Minden más varrógépüzlet által Singer

megjelöléssel áruba bocsátott gép, egyik elavult rendszerű gépünk utánzata, amely újabb rendszerű családi varrógépeinket szerkezet, szolgáltatási képesség és tartósság tekintetében utól nem éri!

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

TEMESVÁR 1891:
ARANY ÉREM.
POZSONY 1899:
EZÜST ÉREM.

Ponta Vazul

egyenruha és uri szabó;

Aradon, Pécskai-ut 6. szám.

Készít mindennemű egyenruhákat pontos eldírás szerint, úgymint uri ruhákat a legújabb divatu szövetből és sikkos szabás és jutányos árak mellett.

536

FISCHER SAMU

uri és női cipész

Aradon, Weitzer János (volt Templom-u.) 15.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legújabb divat szerint és legjobb anyagból készítve, jutányos árak mellett.

156

Fő törekvésem oda irányul, hogy úgy mint eddig, továbbra is a t. rendelém állandó bizalmát kiérdemeljem.

Javításoknál a legnagyobb gondot fordítok.

Kiss András

férfi szabó

Aradon, Deák Ferecz-utca 35.

Ajánlja magát az idényhez alkalmas legegészségesebb

204

uri ruhák

mérték és legújabb divatu szabás szerinti elkészítésére, a legjutányosabb árak mellett pontos és gyors kivitelben.

Hazai és angol ruhaszövetekből állandó raktárt tartok.

5 évig Inokai Tóth Lajos úr üzletében mint szabász működtem.

KISS ALBERT

kárpitos és díszítő

Aradon, Varjassy József-utca 13. sz.

Elvállal minden a kárpitos és díszítő szakmába vágó munkákat, úgy mint matrácok elkészítését, továbbá bármilyennemű javításokat a legjutányosabb árak mellett.

Dívánok és matrácok folyton raktáron tartatnak.

238

Dick Ferencz Alajos

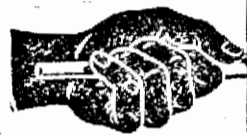
fényező és mázoló mester

Aradon, Batthyányi-utca 4. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat u. m.: fürdőszoba, és kádak-, vas- és fa-butorok-, vízikannák-, tálcza-, kályhavédő-, faksarak

aranyozás és márványozását, függőlámpák bronzírozását, majolika festészetet fára és érczre díszes kivitelben, floderozások minden szintben a legseccsiosabb kivitelben jutányos árban és pontosan teljesítenek.

421

Kérje

ingyen és bérmentve

illusztrált árjegyzékemet, mely több mint 500 ábrát tartalmaz

órák, arany-, ezüst-árúkról és zenemű-cikkekről.

KONRÁD JÁNOS

Óragyáros és kiviteli ház Brűx 276. sz.

(Csehország.)

2721

Levitter Jenő

szobrász

Aradon, Pöltenberg Ernő-utca 20. szám.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki épület és butorasztalos uraknak, úgyszintén a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy egy a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

szobrász műtermet

nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát izléses és stilszerű kivitelben. — Több évi tapasztalatom folytán azor helyzetben vagyok, hogy n. b. megrendelőim igényeit minden tekintetben kielégíthetem.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Levitter Jenő, szobrász.

637

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szivbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vérszegénység, szivbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage.

55

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogositott intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

215—1903. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi árvaház részére 1903. évben szükséges sertésus, aprólék és zsír szállítása iránt folyó év április hó 20-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: Kilogrammonként 1 korona 20 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 100% a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1903. évi április hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

8—1903. m. g. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a lovak és szarvasmarhák tulajdonosainak és pedig azoknak, akik a belvárosban, továbbá Erzsébet, Ségá, Pöltura külvárosokban laknak a kamarási hivatalnál; a Gáj külvárosban és a tanyákon lakóknak pedig, a gáji külvárosi alkápitányi hivatalnál be kell jelenteni, hogy hány darab lovat, vagy marhát kívánnak ez évben a városi legelőre bocsátani.

Az említett hivataloknál való jelentkezésre a folyó évi április hó 17., 18., 20., 22., 23. és 24. napjait tűzzük ki.

Ezen határidőn túl a jelentkezések el nem fogadtnak.

A jelentkezések alkalmával lesznek kiállítandók a kötelezőnyek a legeltetési és pásztor díjaknak ama fele részére, melyeknek kifizetése nem a legelőre bocsátás előtt, hanem a folyó évi augusztus hó 20 ig történhetik.

A legelőre bocsátás napja későbbben fog kitűzteni.

Arad sz. kir. város mezőgazdasági bizottságának 1903. évi április hó 15-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos,
tanácsnok

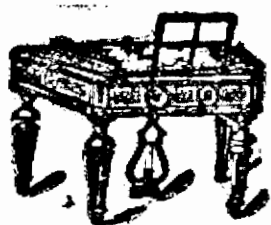
PAGLIANO-SYRUP vértisztító- és edző-szer

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár Florenz, „via Pandolfini“ (Olaszország.)

Szétküldési főraktár: Brachetti gyógyszerár Ala. (Dél-Tirol.)

798

Pártoljuk a hazai ipart!
Szép és jó munkáért
Páris, London, Stockholm és Budapestben kintetve

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhangszer-ípar telepe
Budapest. VIII., József-körút 20. sz.
A székes-főváros valamint több zenekar és szóló-
testület szállítója.

Saját készítményű hangszerek, n. m.:
frtől frtől
Istola-hegedűk 5 15 Trombiták . . . 4 70
Kijátszott régi hegedűk 20 1000 Harmonikák . . . 3 80
Fuvolák . . . 3 80 Arisztónok . . . 14 35
Istóba 6 kótalappal 12, valamint mindennemű pengető
vonó és fuvó-hangszerekben.

Czimbalmok,
45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.
Bármimemű hangszerek javítása.
Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

ARADON,
Salacz Gyula-utca 2.
Kalmár József

műszerész
ajánlja jó minőségű
kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és
belső gummit és minden a kerék-
párhoz tartozó felszerelési tárgyakat.
Olcsón és jótállás mellett végzek
kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telefon beren-
dezéseket szakszerűen és jótállás
mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

HOLLEITER FERENCZ

uri és egyenruha készítő
Arad, Boros Béni-tér 29.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vi-
déli közönségnek minden **uri és egyen-
ruhának** a legjobb divat és előírás sze-
rint a **legjobb anyagból** való elkészí-
tésére, **jutányos árak, pontos és
gyors kivitelben.** Ugyiszintén **javítá-
sok, átalakítások** jutányosan elfogad-
tatnak. A n. é. közönség pártfogását kérem

185 illő tisztelettel

Holleiter Ferencz.

Van szerencsém a n. é. közönséggel
tudatni, hogy **Aradon**

**kárpitos és disztó-üzletet
nyitottam.**

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin,
Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermek-
ben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes
helyzetben vagyok t. cz. rendelőknek
legkényesebb igényeinek is megfelelek.
Elvállalok minden e szakmába vágó
munkákat, a legegyszerűbbtől a legdisz-
sebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett.
Elvállalok olcsón **lakásberendezé-
seket** helyben és vidéken. Költözködések
alkalmával butorcsoomagolást, ugyiszintén
használt kárpitozott butork és billiard-
asztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón
eszközölök.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és disztó
Thököly-tár 6/a. szám (Prolich-ház.)

Somatose
oldható húsfehérnye
a hús tápanyagát tartal-
mazza (fogás fehérnye és
saj májdenem izületi kö-
nyen oldható por
alakban
a lehető legjobb
erősítő szer
gyenge, a táplálkozás-
ban visszamaradt
egyéneknek, melibe-
tegeknek, idegbe-
tegeknek, gyomorbe-
tegeknek, gyermek-
gyásoknak, angol kor-
ban szenvedő gyerme-
keknek, gyógyulók
Vas-Somatose
alakjában pedig különösen
Sápkorban
szerteleneknél erőteljes
ajánlja.
Somatose nagy mértékben
emeli az étvágyat
Kapható minden gyógy-
szertárban és drogeriában
Csak a cseleki csomagolá-
sban van.

1898. év óta eredményesen használatban bel- és külföldön a
BERGER-féle
gyógy-, egészségi-szappanok
G. Hell & Comp. gyárából Troppan-ban. Aranycérem Páris 1900.
Berger-féle 40 száz. kátrányszappan, } borkintések
Berger-féle kénes kátrányszappan } és bőrbajok
Berger-féle glicerín kátrányszappan, } ellen.
Berger-féle panama kátrányszappan } (a bőr minden lig-
átlanosága ellen
mint mosó- és
fürdőszappan.)
Igen kedveltek a következő szappanok: **Henzeszappan,**
boraxszappan, carbolszappan, naphtholén oly egyéneknek
a kiknek a kátrányszappan kellemetlen, bőrbetegségeknek, **kéneszappan,**
kéntel- és kén-homokszappan, szepilőszappan, petro-
szappan vörös arc és viszketés ellen. **Tanninszappan,**
Berger-féle **fogszappan** fogmosáshoz, 1. számú rendszer fogak, 2. számú
előnyző szappanok, kitűnő fogtisztító szerek. 6188
Az összes **Berger-féle** szappanok G. Hell &
Comp. gyárából, 30 év óta bevezetve, valódiságuk jelölés
ezen védjegyet és a cég alárát G. Hell & Comp.
vörös nyomással a címén viselik.
Magyarországi főraktár **Török József** gyógy-
szertára Budapest, Király-utca. Kicsinyben
is a **gyógy- és szappan** raktárakban.
Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen és
Rozsnyay Mátyas gyógyszerész uraknál, és kap-
ható az összes hazai gyógyszerárakban. 811

Bőr-tisztító „GLOBIN“
az eddig létezőket messze fölülmulja.
Globin a bőrnek a legszebb fényt
adja, simulékony és tartós.
**Pótolhatatlan a Chevreau, Box-Calf és lack-
bőrök épségben tartásához.**
Kapható Aradon fekete és színesben:
Aradi és vidéke iparosok bőripari raktárszövet-
kezete. Kuttin Gyula cipőkereskedés. Leichter
Lipót bőrkereskedés. Wolf János cipész. Kutá-
ny J. cipőkereskedés. Weinberger János cip-
őkereskedés. Spitzer Jakab bőrkereskedés. Weisz
és Rosenberg bőrkereskedés. Marek Samu és fia
bőrkereskedés. 841

Szőllőbirtokosoknak ajánljuk legolcsóbban.

Permetező önműködő	drb. forint	8 —
Vermorel rendszer legjobb	"	12. —
eredeti francia	"	21. —
Syphonia önműködő	"	28. —
Kékkő magyar vagy augsig 100 kg.	} VALÓDOK	32. —
Raffia hárs vál. I. ső minőség		48. —
II-ik		42. —

Kovács Soma
gép, műszaki és pinczegazdászati eszközök raktára
Arad, Neuman-palota.

M. kir. államv. budapest-jobbparti üzletv.
8854—1903. III. sz.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak Győr állomásán levő pályavendéglő bér-
letére 1903. évi október hó 1 től
számítandó öt évi időtartamra, azaz
1908. évi szeptember hó 30 ig leendő
bérbeadása iránt ezennel nyilvános
ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az egy korona bélyeggel és
„Ajánlat a magy. kir. államvasutak
Győr állomásán levő vendéglői üz-
letnek bérletére a 8854. számhoz“
felirattal ellátott, borítékba zárt és
lepecsézett, nemkülönbben a kellő
okmányokkal (erkölcsi bizonyít-
vány, iparengedély, hosszági igaz-
olvány stb.) felszerelt ajánlatok
1903. évi május hó 2-án déli 12
órájáig a magy. kir. államvasutak
budapest-jobbparti üzletvezetősége
titkári hivatalához (Budapest, Külső
kerepesi-ut 8. ház, I. em. 81. ajtó)
posta útján, térítve-vevény mellett,
nyujtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 600,
azaz Hatszáz korona készpénzben,
vagy állami letétre alkalmas érték-
papirokból nevezett üzletvezetőség
gyűjtőpénztáránál 1903. évi május
hó 1 ének déli 12 órájáig leteendő.

Takarékbetét bánatpénzképen
nem tehető le.

Értékpapírok a budapesti ille-
tőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegy-
zett, 14 napnál nem régiebb, árfolyam
szerinti értékben, de legfel-
jebb csak névértékben fognak
számíttatni.

A bánatpénz letételéről szóló
pénztári letétjegy az ajánlathoz
nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó
feltételek ezen üzletvezetőség for-
galmi és kereskedelmi osztályá-
ban (Budapest, Külső kerepesi-ut
8. ház, I. emelet 83. ajtó) vagy a
budapest-jobbparti (keleti pályaud-
var), győri és szabadkai forgalmi-
főnökségnél a hivatalos órák alatt
megtekinthetők, miért is ajánlat-
tevőkről feltételeztetik, hogy a fel-
tételüket ismerik és azokat ma-
gukra nézve kötelezőknek elfe-
gadják.

A feltételektől eltérő, vagy a ki-
tűzött határidőn túl érkezett aján-
latok figyelembe vételni nem
fognak.

A m. kir. államvasutak fenn-
tartják maguknak a jogot, hogy
az ajánlattevők közül, tekintet nél-
kül a felajánlott bérre, szabadon
választhassanak.

Tájékoztatásul még megjegyezzük,
hogy a vendéglős lakásul szolgáló
3 szoba, konyha és mellék-
helyiségek, továbbá a vendéglő tar-
tozékát képező, a teherpályaudva-
ron levő csárda-épületben található
étkező szoba, italmérő és konyha,
valamint az I—II. oszt. étterem fű-
téséről és világításáról bérli maga
tartozik gondoskodni, míg ellenben
a III. osztályú váró és étterem fű-
tése és világítása felerészben bér-
beadó vasut, felerészben pedig
bérli által fog eszközöltetni.

Budapest, 1903. évi márczius hó.
Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjaztatik.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 151.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 151.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

ezzen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánló apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Óvadékképes

tagsági-díj beszedő alkalmazást nyerhet. Hol? — megmondja a kiadóhivatal. 914

Magyaráton,

a „Nagyuri hegyen“ 7 katastr. holdnál nagyobb szőlő terület, a melyből 5 kat. hold megforgatva és gyökeres amerikaival beültetve van, jutányos árban eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 913

Tanuló

teljes ellátással, esetleg ruházattal is, divatáru üzletbe felvétetik. — Ajánlatok Grosz Izsák urhoz Battonyára küldendők. 933

A hölgyközönség

szíves figyelmébe ajánlja Varga Kálmán női szabó, Szabadság-tér 8. szám alatt levő jóhírnevű francia és angol női ruha terméket, a hol a legizlésebb kabátok és kosztümökön kívül készülnek még a legelegánsabb nyári ruhák, bluzok és háziruhák a legolcsóbb árak mellett. Mély tisztelettel Varga Kálmán, női szabó, angol és német szabászati akadémiák volt növendéke. 934

Házvezetőnői állást

keres oly nő, ki a háztartásban gyakorlott, helyben, esetleg vidéken előkelő urnál vagy plébánián. Cím megtudható a kiadóhivatalban. 951

Május hó l-ére kiadó!

Üzletnek, műhelynek alkalmas utcái sarok helyiség, lakással együtt kiadó. Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám alatt az udvarban.

Egy kis belterjes gazdaság

falan, megvételre kerestetik. Ára lehet 4—5000 korona, melyből 1000 esetleg 2000 korona azonnal készpénzben kifizetetik. Vevő megkívánja, hogy ház, gyümölcsös és veteményes kertből álljon az ingatlan. Ajánlatokat „Gazdaság” jellege alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Eladó

ház és háztelék Aradon, Kölcsey-utca 9. sz. alatt, kedvező feltételek mellett. 946

Halász-utca 27. sz. a.

8 szobából álló utcái és egy 2 szobás udvari lakás azonnal olcsón kiadó. 948

Egy fiatal leány

elárúsítónak vagy irodába ajánlkozik. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 911

Kiadó lakás.

Szép kétszobás lakás Fejsze utca 34. sz. a. minden hozzátartozóval kiadó. 949

Orczy-utca 20. sz.

egy csinosan butorozott utcái szoba külön bejárattal, május 1-től kiadó. Ugyanott egy jó karban levő gyermek fekvő kocsit eladó. 950

Hetessy István

polgári és egyenruha szabó

Aradon, Nagyvárad-ut 10. sz.

Ajánlja magát mindennemű polgári és egyenruhák elkészítésére a legújabb divat és előírás szerint, ugyancsak elvállal javításokat, átalakításokat és felvasalásokat a legjutányosabb árak mellett. 396
Hosszas szaktapasztalásaim, melyet külföldön elsőrendű szabóüzletekbe szereztem, lehetőségessé teszik, hogy t. megrendelőmet legszolidabban kiszolgálhassam.

Váradi János

úr, Arad Hunyady ezeltől Fekete kútya-utca (a Hunyady kávéházzal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű aranyneműt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 699

Ladies Pál

szobafestő és mázoló

Wesselényi-utca 47. sz.

Ajánlja magát a n. é. építő vállalkozóknak, valamint a nagyközönségnek minden e szakmába vágó munkáknak a legjobb kiviteiben való elkészítésére

a legolcsóbb árak mellett.

Lakásoknak féregmentessé tételét is elvállalja. 263

MÁLY ALBERT

kalapos mester

Aradon, Boros Béni-tér 8. szám.

Elfogad férfi és női posztó és szalmakalap-festést, tisztítást és átalakításokat, a legújabb divat szerint. 152

Czylinder vasalásokat,

átalakításokat jutányos ár mellett teljesít.

Vidéki megrendelések is elfogadtnak.

KINTZLER ZOLTÁN

Cronometter műorás és ókszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

Varrónő,

aki a legkomplicáltabb tolettákat

elismert jó ízléssel

és gyorsasággal készít

ajánlkozik házakhoz.

Szíves megkeresések: Kápolna-utca 2 sz. ajtó 4. 265

Vérpiros narancs

posta-kosár 3 koronáért bérmentesen kapható

Tamasdán Kornél

fűszer-, csemege és ásványvíz kereskedésében 285

Aradon, József főherceg-ut 12. sz.

Telefon 419. szám.

Aki a fehérre mosott és fényesre vasalt

fehérneműnek kedvelője,

az adja fehérneműt

Morvai Károly

Weitzer János- (volt Tempiom) utca 17. szám alatt levő

mosó és vasaló intézetébe

tisztíttatni. 964

500 forintot fizetnek annak, ak

Bartilla fogvizének használata mellett, üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A. örökösai, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: Ring Lajos Asztalos Sándor-utca 1. sz. G. Földes Kelemen, Deák Ferencz-utca 11. sz. gyógyszerárakban, és Krausz Elemér és Társai drogueriájában, Andrássy-tér. — Kérjük mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztnak. 129

Epilepsia.

Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: Schwann-Apotheke, Frankfurt a/M. 2748

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ókszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 703

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más nem szívhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.

(saját házában.)

Aranyérmekkel kitüntetve.

2601

Főraktár: STEINITZER N., ARAD.

Főhercegi és hercegi uradalmak, os. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyancsak gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzatfestéket, melyek mészből oldhatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában külön-külön 16 krtól fölfele szállíttatnak és a mi a festék színtisztségét és tartósságát illeti, azonos az előírtakkal.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.

Mintakártya, ugyancsak utasítás kívánatra legyen és bérmentve.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Keresztrel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

1602

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Porter-féle czipők a legjobbak közé tartoznak, kitűnnek gyönyörű szabásuk, könnyűségük, tartósságuk és olcsóságuk által, házhoz küldetnek választásra, telefon szám 324, vidéki rendelések haladéktalanul eszközöltetnek. Arad, Szabadság-tér, Porter Vilmos Nagy Áruháza.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.**Ujdonságok naponta érkeznek.****ALAPITTATOTT 1875.****TELEFON 238.**